

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Tretja postaja: London

Pariška konferenca je čustveno zblížala Nemce in Francoze -- Londonska naj spoprijazni Francoza-upnika s Nemcem-falširanim dolžnikom -- Velik naval državnikov v angleški prestolici

Se bo Nemčija spametovala ali ne?

Ljubljana, 20. julija 1931.

Pariška konferenca med odgovornimi državniki Francije in Nemčije je torej končana. Vsi tisti, ki so z veliko čustvenostjo spremljali potovanje prvega nemškega državnega kancelerja po vojni v Pariz, bodo seveda razočarani nad komunikacijem, ki sta ga Laval in Brüning o rezultatih te konference izdala. Z obudovanja vredno odkritostjo namreč državnik povesta, da sploh nobenega pozitivnega rezultata nista dosegla, ampak da se bo vprašanje kreditne pomoči Nemčiji obravnavalo dalje v Londonu pred mednarodnim forumom.

Baš ta okolnost opravičuje zaključek, da pariška konferenca ni bila kar tako brez vsakega uspeha. Zakaj francoska vlada je že pred dnevi odločno izjavila, da se londonske mednarodne konference sploh ne bo udeležila, ako se med Francijo in Nemčijo preje ne sklene sporazum. Nekaj se je torej v Parizu le doseglo, kar bi utegnilo biti bistvene važnosti, čeprav se ni moglo še konkretizirati.

To slednje pa je čisto razumljivo in noben pameten človek kaj drugega ni mogel pričakovati. Rešitev nemške gospodarske krize je težaven problem za obe stranki. Na eni strani je francoska vlada, ki ne more prihrankov svojih državljanov zaupati nemški državi, če nima gotovosti, da se bo ta denar res porabil v ozdravljenju nemškega gospodarstva, ne pa pomagal okrepiti stališča tistih, ki delajo na nasilni izpremembi sedanjega stanja v Evropi. Na drugi strani je Brüning, ki upravičenost francoskega stališča vsaj v stvari sami gotovo tudi sam uvideva, vendar pa meni, da Francija zaželjene sigurnosti ne bo dosegla po izrecnih političnih pogojih, ampak da bo prijateljsko politično sodelovanje med Francijo in Nemčijo vzkliko šele kot rezultat ukrepov in postopkov Francije, ki bodo Nemce prepričali, da imajo v resnici opraviti s prijateljem. Vidi se torej, da obe stranki v enem oziru gresta diametralno naraščajo. Ljubezni in zaupanje se po stari izkušnji pač ne dasta nalagati. Zdi se tudi, da obe stranki nekatere stvari, za katere rabita isto ime, popolnoma različno pojmujejo. Tako na primer Francozi »političen moratorij«, ki naj bi trajal med obema državama vsaj deset let, razumejo gotovo tako, da se morajo Nemci izogibati vsega, kar bi v kakršnemkoli že pomenu kazalo na stremženje, da se verzijska mirovna pogodba izpremeni, dočim Nemci očitno smatrajo, da mora pod to besedo biti zapopadeno tudi prizadevanje Francije, da pride takozvanim »upravičenim« nemškim željam po reparaciji sedanjega političnega stanja nemške države kolikormogoče nasproti.

Vrh tega pa je treba tudi pomisliti, da sporazum ni težaven samo zaradi velikega vprašanja nemško-francoskega političnega zblížanja in sodelovanja, ki pravzaprav izključuje pojem premirja, katerega je, kakor trdijo, izumil Henderson, ampak da ni prav nič težja finančna plat vprašanja. Zdi se — kajti francoska vlada sama dosedaj ni o tem ničesar izjavila — da Francija predlaga neke vrste kontrolo nad uporabo mednarodnih kreditov Nemčije, kakor je to bilo pod Dawesom, dočim Nemci to absolutno odklanjajo kot restavracijo »in peius«. Nemcem niti misel, da naj bi se za amortizacijo in obrestovanje mednarodnega posojila zastavile carine ali kakšni drugi državni dohodki, ni simpatična, čeprav vedo, da bodo v to kisto jabolko končno le morali ugrizniti.

Tretji faktor, ki zelo občutno, mogoče celo najobčutnejše ovira sporazum, je Franciji nepomirljivo sovražno razpoloženje nemškega nacionalizma, ki dr. Brüningu veže roke, da mora vsak francoski predlog sprejemati z neustreznimi pomisleki, četudi bi stvarno ne bili utemeljeni. Na drugi strani pa je čisto razumljivo, da se vsa francoska javnost, kolikor je spravljiva in miroljubna, boji, da ne bi Laval in Briand preveč koncedirala Nemčiji, ki je vse velike države Francije za mir dosedaj slabo poplačevala.

Iz tega se absolutno ne sme sklepati, da je sporazum nemogoč. Odkritosten razgovor med vodivnimi državniki obeh narodov ni mogel biti brez velike koristi. Obe stranki: točno vesta, pri čem da sta, kaj more ena zahtevati, kaj druga nuditi, iz osebnega stika pa bo tisto zaupanje, ki se ne da narekovati ne enemu ne drugemu narodu, še nujalje vzklilo. Tako zaupanje se lahko naenkrat pojavi — ne kot kak čudež, ampak kot nenadni prodor najplemenitejših strani narodne duše skozi debelo plast sovražnih instinktov. To se je v zgodovini že velikokrat opazilo. Zato ne smemo izgubiti upanja, da bo v Londonu prišlo do konkretnih sklepov, ki bodo nemškemu gospodarstvu prinesli nujno pomoč.

Dunajski vremenska napoved: Oblačno in deževno vreme. Čez dva dni preneha dež, vendar še vedno hladno vreme.

Pariz, 20. jul. tg. Po dineju, ki se je vršil v nedeljo na Quai 'Orsay, je prišlo zopet do sestanka nemških in francoskih ministrov v notranjem ministru. Sestanek je trajal od pol 10 do 11. Izdan je bil sledeči komunikat:

V poslanici je bil izjavil državni kanceler dr. Brüning željo priti direktno v stik s francosko vlado, da bi se poiskale možnosti skupno sodelovati na zboljšanju odnosov med Francijo in Nemčijo. Francoski ministrski predsednik je nato odgovoril, da z zadovoljstvom pričakuje tak razgovor, ki je posebno važen radi gospodarskega in finančnega položaja Nemčije in vpliva tega stanja na druge države. Radi tega so se zastopniki obeh držav sestali 18. in 19. jul. v Parizu. Vsi so bili v tem edini,

da je ta sestanek zelo važen in so se zavedali, da mora biti ta sestanek pričetek zaupnega sodelovanja. Državni kanceler je v pravi luči razložil vse velike sedanje krize. Zastopniki francoske vlade, ki priznajo resnost te krize, so izjavili, da so po gotovih finančnih garancijah in političnih pomirujočih ukrepih, pripravljeni razpravljati podrobnosti za finančno sodelovanje v mednarodnem okvirju. Od sedaj naprej hočejo zastopniki obeh vlad podčrtavati svojo voljo, iskati ugodne pogoje za uspešno sodelovanje na političnem in gospodarskem polju. Edini so si v tem, da njihov trud mora privedi do zaupnega sodelovanja v atmosferi miru in gotovosti.

Kaj je dal Pariz?

Pariz, 20. jul. tg. Vodilni možje so se razumeli. Da se to medsebojno razumevanje poglubi, je državni kanceler dr. Brüning povabil francoskega ministrskega predsednika Laval in zunanjega ministra Brianda na protibisk v Berlin. Proti polnoči skupno izdani komunikat jasno kaže, da je ureditev vseh podrobnih vprašanj prepuščena londonski konferenci, ki se prične v ponedeljek zvečer. Kljub temu pa so se državni porazgovorili že v Parizu o vseh vprašanih ter dosegli tudi v večini od njih vsaj delno jasnost. Pri tem je bilo izhodišče vseh razgovorov akutna kriza v Nemčiji, ter kreditna pomoč nemškemu gospodarstvu.

Ugotovilo se je, da je potrebno ustvariti konzorcij vseh onih držav, ki imajo večje krakotročne kredite v Nemčiji, kar velja posebno za Ameriko, Anglijo, Holandsko in Švico. Ustvaritev takega konzorcija je potreben predpogoj za vsako nadalj-

njo akcijo. Poleg tega pa se je ugotovilo, da potrebuje Nemčija pod gotovimi pogoji takoj večji kredit kot podlago za vzdrževanje ter razširjenje svojega denarnega toka. Ako bo ta kredit res potreben, se bo odločilo šele v prihodnjih dneh, ko bodo ukrepi o bančnem prometu razveljavljeni.

Nadaljnje vprašanje je v tem, kako naj se ta kredit spravi v tok. Kar se tiče vprašanja garancij, ki jih zahteva Francija, je seveda Francija v zaupnem razgovoru v Parizu razložila nemškim državnikom vse svoje pomisleke z bodočnost. Vendar pa do kake formulacije francoskih želja in zahtev ni prišlo. To pa ne izključuje, da bo v Londonu prišlo do natančnejšega razgovora o teh stvareh. Zgleda, da se Nemčija ne bo omejila na enostavno odklonitev francoskih zahtev, temveč bo stavila pozitivne predloge za bodočnost nemško-francoske politike.

Kaj bo dal London?

London, 20. jul. tg. Sinoči ob 10.30 so prispeli po programu v London zunanji minister Henderson, ameriški državni tajnik Stimson in ameriški zakladni tajnik Mellon. Na kolodvoru so jih pričakovali ministrski predsednik Macdonald, dalje francoski poslanik, ameriški poslanik v Bruslju in ameriški poslanski svetnik v Londonu.

Evropski vlak

London, 20. jul. tg. Ura je četrt na 6. V dveh minutah pride »Evropski vlak«. Ta označba je danes pač upravičena, kajti zastopniki 3 največjih kontinentalnih držav se pripeljejo k skupnemu sestanku.

Vlak počasi privozi in se ustavi. Iz prednjega vagona se prikažeta Laval in Briand s svojim spremstvom. Henderson jih pozdravlja po francosko, Mac Donald po angleško. Pozdrav je resen. Nato se podata angleška ministra k zadnjim vozovom, kjer so ta čas izstopili dr. Brüning, dr. Curtius in italijanski zunanji minister Grandi.

„Politični moratorij“

London, 20. jul. tg. Angleški tisk gleda na konferenco med zastopniki 7 držav zelo optimistično. Poročevalec »Daily Herald« iz Pariza piše, da se sme upati, da ne bo prišlo do nemogočih in

nesprejemljivih zahtev na škodo Nemčije. Možno je najti politično formulo, ki bo zadovoljila Nemčijo, kakor tudi druge države.

Evropska pelletka

Po poročilu istega dopisnika, ni bilo v pariških razgovorih več besede o politični garanciji Nemčije, pač pa se je govorilo o »političnem moratoriju«, po katerem naj bi se skozi pet let nobena stran ne spuščala v polit. avanture, ki bi ogrozile evropski mir. Po Hendersonovem prizadevanju bo prišlo v Londonu prav gotovo do izdelave petletnega načrta za pomiritev Evrope. Nemčija bo pristala na to, da omeji dela pri izdelavi nove oklopne križarke na minimum in da ne bo pričela z gradnjo novih ladij. Zato pa bo Francija ustavila tudi gradnjo nove bojne ladje, ki jo je začela graditi kot odgovor na nemško oboroževanje. Končno je načrt turkizacije Nemčije z imenovanjem kontrolne komisije čez nemške davne dohodke, praktično odpadel.

Kot dnevi red konference bo po »Daily Telegraph« sledeče: prilagoditev Hooverjevega načrta pri Joungovem načrtu, dovolitev dolgoročnega posojila Nemčije, za njim pa javno posojilo, finančne in gospodarske garancije Nemčije za ta posojila ter končno odpiranje kreditov državam Male antante.

Nov nemški manever

1500 dinarjev stane odslej nemški izhodni vizum — Razburjenje v Avstriji in v Švici — Zadnja kritika avstro-nemške lirike

Berlin, 20. jul. d. Na podlagi paragrafa 48 državne ustave je vlada izdala sledečo drakonično naredbo, ki bo skoroda onemogočila Nemcem potovanje v inozemstvo, one pa, ki se že tam nahajajo, poklicala nazaj v naročje svoje matere-domovine: vsak nemški državljan, ki ima svoje redno bivališče v Nemčiji in ki želi potovati za nekaj časa v inozemstvo, mora plačati posebno letovišarsko takso 100 mark (1400 Din), ko prosi za izhodni vizum. Oni, ki bi se proti tej naredbi pregrešili, bodo kaznovani takoj na mestu z globom 14.000 Din. Ako vlada uvidi potrebo, da se potovanja v inozemstvo še bolj omejuje, je pooblaščen takso za vizum povišati za 100 odstotkov. Naredba velja za dobo od 22. jul. 1931 do 10. oktobra 1931. Sprva je nemška vlada mislila napraviti izjemo za Avstrijo, češ da bo Avstrija silno trpela, ako izginejo nemški letoviščarji, toda na posled je vendarle zmagovalo načelo, naj se naredba izvede za vse enako. Z Dunaja prihajajo vesti, da je ta naredba povzročila po vseh letoviških velikobitost, ker so prizadeti pred vsem oni Nemci iz manj premožnih grogov, ki so lahko potovali v Avstrijo, ne pa na morje radi previsokih cen. Nekateri dunajski listi tudi ne prikrivajo svojega ogorčenja nad postopanjem nemške vlade ter ji očitajo, da je brezobzirna napram vedno zvestemu bratu, ki se nahaja v težkih prilikah.

Toda, gospodarstvo je veliko bolj prozaično kakor poezija politike. Prekrasna visoka pesem o carinski uniji med dvema nemškima sestrami je dobila sedaj svojo zadnjo kritiko, ki je brez rime napisana v surovi vsakdanji prozi. Tudi od drugod,

kakor recimo iz Švice, prihajajo odurni glasovi listov, češ da se Nemčija zelo lepo zahvaljuje za denarno pomoč, katero so ji nudile švicarske banke, ker hoče sedaj izprazniti švicarske letovišarske hotele.

Nemčija gospodarsko aktivna

Berlin, 20. jul. Po najnovejših statističnih podatkih je znašal nemški uvoz v prvem polletju 1931 3700 milijonov mark in izvoz 4.518 milijonov mark. Torej je izvoz prekašal uvoz za 818 milijonov mark. Temu prebitku 818 milijonov je treba dodati še 250 milijonov mark, ki jih je Nemčija plačala na račun vojne odškodnine, tako znaša skupni prebitek 1.068 milijonov mark.

Krah za krahom

Bremen, 20. jul. tg. Vodstvo bremenske banke Schroeder, komanditne delniške družbe poroča: »Splošno znana velika gospodarska kriza, ki se posebno kaže v zadnjem času, je prisilila tudi naše podjetje, da za nekaj tednov zapre svoje blagajne. Pogajamo se resno z bremenskimi in zunanjimi gospodarskimi krogi za pomožno akcijo.«

V njegovem koncernu se nahaja cela vrsta drugih podjetij, kakor n. pr. Nemška paroplovna družba Hansa, Severonemška tovarna kamenih izdelkov in druge.

Nemški državni kanceler Dr. Brüning, ki je prelomil z nemško politiko in išče prijateljstva s Francijo.

Predsednik vlade na odmoru

Belgrad, 20. julija. AA. Predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve armijske general Peter Živković je odpotoval v Varaždinske toplice na zdravljenje, kjer bo ostal nekaj časa.

Poboj na bolgarski meji

Belgrad, 20. julija. AA. Sinoči okoli 22 je trčila ob bolgarski meji nedaleč od vasi Prevalice naša patrolja na 4 neznane oborožene osebe. Ko je patrola neznanca pozvala, naj se ustavi, so neznanci otvorili ogenj na našo patrolo. Potrola je odgovorila s strelji. V borbi sta bili dve osebi ubiti, ostali dve pa sta pobegnili v pravcu bolgarske meje. Pri ubitih so našli dva nahrbtnika, 2 puški, eno bombo, en revolver, 2 pasova z naboji za puške, 10 revolverskih nabojev. V nahrbtnikih pa je bila hrana in sanitetni material. Preiskava se vodi na licu mesta.

Evh. kongres v Vojvodini

Subotica, 20. julija. Z. Za veliki Evharistični kongres v Subotici, ki se vrši 14. in 15. avgusta, vlada v vseh severnih krajih velikansko zanimanje. Računajo, da se bo verske manifestacije udeležilo preko 100.000 ljudi. Odbor za prireditve tega kongresa ima ogromno delo, vsa Subotica pa pripravlja in krasi mesto za čim lepši sprejem tujcev. Dne 17. avgusta ob 6 zvečer bodo litanije s pridigo. Ves 15. avgust bodo svečanosti. Povrnili se je škol msgr. Budanović, ki je bil na počitnicah, ki poleg svoje dolžnosti sprejema nove dijake za semenišče.

Nemško-madžarska trg. pogodba

Budimpešta, 20. julija. Z. V soboto zvečer so bila uspešno končana madžarsko-nemška trgovinska pogajanja, ki so se začela v Berlinu in se končala v Ženevi. Delegati madžarske in nemške vlade so podpisali v Ženevi trgovinsko pogodbo, ki jamči madžarski pšenici zaščito carine, vendar je za to potrebna še odobritev drugih držav, ki imajo z Nemčijo trgovinske pogodbe. Pogodba med Madžarsko in Nemčijo stopi v veljavo po obojestranski ratifikaciji.

Samouprava del. zavarovanja

Belgrad, 20. julija. I. Današnja »Pravda« pri naša iz Zagreba sledečo izjavo ministra za socialno politiko in narodno zdravje dr. Kostrenčiča: Splošna gospodarska kriza se čuti tudi v delavskem zavarovanju. Vendar upam, da se bo tudi ta kriza lahko prebredla. Prepričan sem, da bodo šla dela v redu naprej in da bodo na eksponirana mesta prišli le strokovnjaki. V prvem redu želim vpostaviti zvezo delodajalcev z delavci. V to svrhu sem zahteval od delodajalcev in delavskih zbornic predloge glede postavitve komisarijev, ki bodo vodili pogajanja, dokler se ne uvede samouprava v delavsko zavarovanje. Pri tem ne bom postopal po osebnem okusu, temveč po predlogih delodajalcev in delavskih zbornic. Moj današnji program je odvisen predvsem od razmerja, kako velika so dela, ki jih je treba dokončati. Pri tem pa moram omeniti, da je mnogo del že dokončanih. Vsekakor je potrebno ugoditi šimbolju delavstvu, seveda se pri tem ne smemo preobremeniti delodajalci, ker bi bil to vzrok mnogim nevoljam. O mojem programu vam lahko povem le to, da ni takega dobrega programa, ki ga slabi ljudje ne bi uničili, in ni slabega programa, ki ga dobri ljudje ne bi rešili. Danes sem v Osrednjem uradu razpravljal o slučaju invaliditete, onemoglosti in starosti. Predvojni zakon je to zavarovanje odlagal na poznejši čas. Delal bom na tem, da se to zavarovanje izpelje v obojestransko zadovoljstvo. Sicer se pa tudi v programu kraljevske vlade od 16. julija 1929 govori o izvajanju zavarovanja za slučaj onemoglosti in starosti. Ponovno naglašam, da se vsa vprašanja glede zavarovanja rešujejo v ozkem sodelovanju z delodajalci in delavci.

Italijanske serenade — Grčiji

Atene, 20. julija. AA. Ukinitve vizuma s strani Italije pozdravljajo listi kot nov dokaz zblížanja med obema državama. Vendar ta ukinitve ne velja za potovanje na Dodekanez, in zato opozicijski listi ogorčeno protestirajo zoper raznarodovanje Grkov tudi na tem polju.

Resen položaj v Španiji

Madrid, 20. julija. AA. Položaj v Španiji se je zelo poostрил. Paroplovna zbornica je prejela iz Barcelone obvestilo, da bodo paroplovna društva usmerila svoje ladje, ki so na poti v Barcelono, v druge luke, ker grozi stavka pomorščakov.

Častitajmo poljski vladi!

Vodja Ukrajincev izpuščen iz zapora — Demisija preganjalcev ukrajinskega naroda — Izgledi za bližnji sporazum ugodni

Lviv, 17. jul. iv. Ureditev ukrajinskega vprašanja le zelo polagoma napreduje. Od mojega zadnjega poročila meseca februarja, pravzaprav sploh ni nič napredovalo. Takrat sem opozoril na gotovo dobrohotno razpoloženje poljskih oblasti, da se pobotajo na lep način z ukrajinsko narodno manjšino. Reklo se je, da je poljsko vladno dovedel do miro-ljubnega stališa strah pred bodočim zasidanjem Zveze narodov, ki naj bi obravnavalo znova pritož-be Ukrajincev. To ne bo popolnoma res, ker imamo vtis, da hoče Poljska to rano ozdraviti iz golega spoznanja, da je Ukrajincem storila krivico, katera se mora popraviti, predno bo rodila posledice. Pre-tekli teden je bil izpuščen iz zapora slovit vodja Ukrajincev dr. Levicki, ki je bil v zaporu že celih 9 mesecev. Par dni pred njegovo osvoboditvijo ga je v zaporu obiskal visok dostojanstvenik notra-njega ministrstva, kar je vzbudilo veliko začudenje in mnogo novih pričakovanj v domoljubnih ukra-jinskih krogih.

Senzacijo je povzročil tudi odstop notranjega ministra Sladkowskega in galiskega vojvode Ra-koniecznikosa, ki sta pravzaprav oba odgovorna za vsa nasilstva, ki so se izvajala nad ukrajinskim na-rodrom ter njegovimi prosvetnimi ustanovami. De-misija teh dveh Ukrajincem sovražnih državnih upraviteljev pomeni brez vsakega dvoma vesel pre-krto v zblizanju med Poljaki in med Ukrajinci in napoveduje konec brezzakonskega stanja, pod ka-terim je živel ukrajinski narod zadnja leta. Odgo-vornega delajo za to poljskega zunanega ministra Zaleskega, ki je pregovoril člane vlade v Varšavi, da bo treba napraviti red v vprašanju Ukrajincev, ako hoče Poljska igrati v svetu vlogo velike, močne in etično utrjene države.

Pogajanja od februarja so se sicer razbila, toda upanje obstoja, da se bodo sedanja končala bolj uspešno. Ukrajinci zahtevajo vedno eno in isto, namreč avtonomijo, ki jim je bila obljubljena v sklepu konference veleposlanikov dne 15. marca

1923. Od te točke nobeden Ukrajinec ne more in ne sme odnehati. Nadalje zahtevajo Ukrajinci, da se povrne vsa škoda, ki so jo lani napravile kazen-ske ekspedicije ministra Sladkowskega. Ni znano, kako daleč grejo poljske protiponudbe. Toda piše informacije, ki so prišle v javnost, dovoljujejo raz-novrstna domnevanja, tako med drugim, da bo Poljska škodo res povrnila in da namerava dati široko kulturno avtonomijo na polju šolstva in prosvete. Dr. Lewicki se bo lahko mirno razgovarjal s svojo stranko, česar mu do sedaj ni bilo mogoče, ter bo znal vplivati na eno in na drugo stran tako, da se bosta poljska ponudba in ukrajinska zahteva pri-bližali. Ves kulturni svet, najbolj pa oni narodi, ki poljsko državo ljubijo in ji želijo s slavo obdane bodočnosti, zrejo sedaj na Poljsko v dobri veri, da bo poljska vlada izvršila najnujnejšo konsolidacijo svoje države s tem, da vrne Ukrajincem, kar je njihovega ter si napravi iz neprijateljev zveste in zanesljive prijatelje.

Novo svarilo sv. Očeta

Vatikansko mesto, 20. jul. tg. Ob priliki prečitanja dekreta o čednostih sv. Katarine La-burske, je imel sv. Oče nagovor, v katerem je slavil čednost pobožnosti. Brez pobožnosti, pravi papež, zgubi znanost svojo vsebino, po-stane moč slaba in dobrota slabost. Pobožnost je posebno potrebna v sedanjem času. Cerkev preživlja težke dneve in ona potrebuje molitve. Ves svet ve, da Cerkev preganja, da so pre-ganjani najbolj dragoceni sinovi Cerkve, ravno oni sinovi, katere ji je Kristus najbolj polagal na srce, to je mladina. Papež konča svoj na-govor z besedami: »Nočemo hvale, mi želimo samo, da nas pravilno sodijo. Prosimo pa Mater Božjo, da sprevidijo oni, ki so danes udarjeni s slepoto.

Drobne vesti

Belgrad, 20. julija. AA. Na osnovi čl. 6 za-kona o likvidaciji agrarne reforme je minister za kmetijstvo v soglasju z ministrom za gradbe pred-pisal pravilnik o gradbenih conah. Ta pravilnik odreja, da se smatrajo za gradbene cone zemljiš-ča, ki se nahajajo v onih gradbenih rajonih, ki obsegajo že zgrajene in naseljene dele mesta. Ta zemljišča so zaščiteni in se ne morejo ekepropriri-irati v svrhu agrarne reforme.

Belgrad, 20. julija. AA. Po obvestilu, ki so ga dobile izvozniske organizacije, je stopila 15. t. m. v veljavo tarifna prevozna olajšava za prevoz živih konj preko Avstrije na progi Rosenbach—St. Gallen. Ta olajšava velja do konca t. l.

Atene, 20. julija. AA. Grška vlada je skle-nila nabaviti 60 tisoč ton nemškega premoga za grške železnice. Premog bo stal 1,9 milj. mark.

Berlin, 20. julija. AA. Disciplinski odbor nem-ske teniske zveze je proglasil nad teniškim moj-strom Prennom 6mesečno prepoved igranja.

London, 20. julija. AA. Reuter poroča: Prin-cesa Helena, bivša soproga romunskega kralja Ka-rola, je prispela danes v London. V njenem spre-mstvu se nahaja njen brat, bivši grški kralj Jurij.

Berlin, 20. julija. AA. V Harwichu so spu-stili 250 golobov. Večina teh golobov je priletela naravnost v Berlin.

Cherbourg, 20. julija. AA. Tu so spustili v morje veliko podmornico »Espoir«. Podmornica ima 1570 ton.

Taranto, 20. julija. AA. V tukajšnji ladjedel-nici so spustili v morje novo podmornico »Santa-fe«. Podmornico bodo izročili Argentini.

Prva seja madjarskega parlamenta

Budimpešta, 20. jul. ž. Danes ob 10 je bil odprt madjarski parlament. Večina zastopnikov je prišla zelo zgodaj jutraj v svečani vladi. Prvi seji parlamenta so prisostvovali vsi člani vlade z Bethlenom na čelu. Za predsednika je bil izvoljen najstarejši član parlamenta grof Apponyi, ki so ga navzoči burno pozdravili. V svojem govoru je Ap-ponyi naglasil, da do konstitucije nima nikdo prave pravice dajati političnih izjav. Nato je bilo izbranih 6 tajnikov iz najmlajših članov parlamenta. Grof Apponyi je v svojem ponovnem govoru sporočil navzočim, da se jutri ob 10 vrši služba božja v cerkvi kronanja, ob 12 pa bo izvršena svečana otvo-ritev parlamenta v prisotnosti guvernerja Hortija. S tem je bila prva seja parlamenta zaključena.

V službi fašizma

Jugoslovanski list o stikih med tramasoni in fašisti

Zagreb, 20. julija. »Narodna obrana« je pri-oblika pod naslovom »Jugoslovanski prostozidariji v službi fašizma« članek, v katerem obžaluje, da se je jugoslovanski prostozidarski tisk v sporu med Cer-kvijo in fašizmom postavil na stran fašizma, in da za neprikritim večjem odobravanjem nasilje fašistične vlade proti katoliški akciji in proti papežev. Zani-mivo je, da je proti fašističnim nasiljem nastopil ne samo katoliški in krščanski tisk v inozemstvu, tem-več tudi liberalni in socialistični časopise po vseh državah in odobrilo papežovo okrožnico proti faš-izmu. Edino liberalni tisk v naši državi dela iz-jemno in se zavzema za fašizem. »To je toliko hu-je, ker daje naš tisk moralno pomoč fašizmu, ki je znan kot sovražnik našega naroda in ki brezobzir-no uničuje naš življenj v Italiji ter vzgaja italijanski narod za vojno predvsem proti naši državi.« Nato list pripoveduje, kako so bile jugoslovanske lože vselej v dobrih stikih z italijanskimi framasoni,

čeprav so bili ti (Sonnino, D'Annunzio in dr.) kri-ivi, da je Jugoslavija zgubila Istro, Trst in Gorico. Za časa mirovinih pogajanj niso jugoslovanski pro-stozidariji nič storili za to, da bi se ti kraji pridru-žili Jugoslaviji.

Rendez-Vous na severnem tečaju

Moskva, 20. julija. AA. Ruski ledolomilec »Malygin« je večeraj dopoldne odplul v Severno morje, kjer se bo sestel 1. avgusta z zrakoplovom »Zeppelinom« blizu Franc Jožefove dežele, s ka-terim bo po možnosti izmenjal pošto. »Malygin« vozi s seboj nad 12.000 pisem, ki jih bo prenesel »Zeppelin« na otoke ob sibirski obali. »Malygin« bo posetil še neznane kraje in jih bo filmal. V za-četku so nameravali napraviti le izlet. Pozneje pa so sklenili prirediti znanstveno ekspedicijo, ki bo iskala tudi Amundsena. Vrne se konec avgusta.

Pij XI. pred izredno sodišče!

Strahovite grožnje sv. Očetu - 2. legija črnih srajc, bo zadostovala

Rim, 20. julija. »Osservatore Romano« pri-občuje nekaj izvlečkov iz znane brošure proti sv. očetu, ki je nedavno izšla v Rimu in katere avtorji so bili po zadržilu italijanske vlade are-tirani. Brošura govori o zločinu Ahila Rattija, italijanskega renegata, ki se drzne pod krinko poglavarja katoličanov, ki sicer že dalj časa javno nastopa na političnem področju, delati na tem, da bi združil vsa protifašistična stremelje-nja na svetu. Ahil Ratti, to je papež Pij XI., se nadalje imenuje navadni lopov. Avtorji tega nesramnega pamfleta zahtevajo, da Mussolini takoj odpove konkordat. S sv. očetom in njego-vimi tovariši ne bo imel fašizma veliko posla. »Zapreti in obsoditi italijanskega renegata Ahila Rattija in njegove sokrivce, bo lahka stvar. Zato zadostuje legija rimskih črnih srajc.« Papeža in njegove tovariše bo sodilo faš-istično izredno sodišče. — »Osservatore Ro-mano« priobčuje k temu še kratek komentar, v katerem pravi, da se morajo osebe, ki so na takšen način udžile sv. očeta, v smislu lateran-skih pogodb ugoditi kakor žalivi kriminala.

»Lavoro Fascista« je nedavno odkril tajni se-stanek sedežu generalnega vodstva jezuit-

skega reda, katerega so se udeležili škof d'Her-bigny, znani italijanski jezuit o. Rosa in še več drugih uglednih jezuitov. Na sestanku se je proučil načrt, kako naj bi se končnoveljavno prekinili odnosi med Vatikanom in fašistično Italijo. Sestanek se je vršil 11. julija ob 19.25. Škofa d'Herbigny je spremljal njegov tajnik, ki je Hrvat ali Srb. Vodstvo Jezusove družbe je poslalo listu popravek, v katerem odločno zavrača njegove trditve; kako predruja je go-nja tega lista, je razvidno iz okolnosti, da je škof d'Herbigny sploh odsoten iz Rima. V po-pravku je tudi rečeno, da ni d'Herbigny-jev tajnik ne Hrvat ne Srb.

Rim, 20. julija. AA. Na včerajšnjem se-stanku kongregacije za sveta opravila je papež govoril o sporu z italijansko državo. Omenil je preganjanja, ki jih mora pretrpeti cerkev, in prosil Boga, naj privede njene sovražnike na pravo pot in jih reši slepote, s katero so udar-jeni. Papež je končno dejal:

»Resnično potrebujemo čudežev. Prosimo predvsem, da bi spregledali slepi in da bi oni, ki vidijo, tudi razumeli.«

Bethlen bo vladal še 5 let

Opozicije ni nikjer — Usodepolni zamujeni trenotki

Budimpešta, 19. jul.

Jutri se sestane novi madjarski parlament. Čeravno se ni bistveno ničesar izpremenilo v politični orijentaciji državnega zbora, je ven-dar marsikaj novega nastalo po zadnjih volit-vah. Novi obrazi so se pokazali, stare parlamen-tarne osebnosti so izginile. Končni rezultati vo-litev, ki so poslale 245 poslancev v drž. zbor, je približno sledeči: vladni blok šteje 193 po-slancev, kar pomeni izgubo 17 mandatov. V vladnem bloku se nahaja Bethlenova državna stranka s 155 (prej 171), krščanski socialci s 30 (prej 35), vladni prijazni divjaki z 8 (prej 1) po-slanskimi sedeži. Vladnemu bloku nasproti stoji desničarska opozicija, ki šteje 17 poslancev (prej 8). Legitimisti so narasli od 3 na 6, krš-č. opozicija je z 2 poslancema nov pojav v parla-mentu, radikali so izboljšali svoj položaj od 3 na 5, divjaki pa od 2 na 4. Ta opozicija je žali-bov tako needina in tako medseboj razdrapana, da bo politiki vladnega bloka s svojimi razpri-jami več koristila, kakor pa škodovala. Leva opozicija šteje sedaj 22 poslancev, kar pomeni dobiček štirih sedežev. V to skupino spadajo: meščanska stranka, ki se je okrepila od 9 na 11 poslancev ter liberalni-demokratski blok, ki je izgubil 2 mesti ter padel na 6, nadalje novona-stali neodvisni demokratje z 2 sedežema in sledujoči divjaki, ki so narasli od 1 na 3 poslan-ce. Na sredi med vladno stranko in levo opozi-rijo moramo uvrstiti 10 neodvisnih malokmet-skih poslancev, ki so izvozevali 6 novih mest. Socialdemokrati, ki pravzaprav tvorijo neke vrste zbirališče vseh strank opozicije, so ohrani-li svojo dosedanja moč 14. mandatov. Govori se, da bodo krščanski socialci tudi prestopili v opozicijo, toda po informacijah, ki sem jim dobil, je to zelo malo verjetno, kajti grof Be-thlen bo znal vse težkoče ublažiti, na drugi strani pa si ni mogoče misliti, da bi krščanski socialci hodili skupno z opozicijo, ki zgleda po po političnih barvah, kakor beračeva suknja. Grof Bethlen je torej odnesel popolno zmago in si je celo privoščil luksuz, da je od svoje ve-čine prostovoljno oddal nekaj mandatov opo-ziciji. Danes se sme brez vsakega dvoma raču-nati s tem, da bo Bethlen vladal nadaljnjih 5 let, izvemši seveda slučaj, da nastanej v Evropi nove socialne prilike, ki bi obračunale z obsto-ječim družabnim redom. Napačno bi seveda bilo sklepati iz volivnih rezultatov, da je Mad-jarska za dosedanja desetletno vladno Bethlena zadovoljna, kajti nikjer drugod na svetu ne obstoja tako zastarel volivni red, kakor ravno na Madjarskem. V 199. okrajih se vrši glasova-nje javno in samo v 46. je tajno. Volitve so po-novno pokazale, da je vladna stranka ravno v voličih s tajnim glasovanjem najbolj občutno nazadovala. Kljub zmagi, ki jo je vlada pri-nešla iz volivne borbe, obstoja na Madjarskem med uvidevnimi državniki in politiki, predvsem pa v krogih, ki se od blizu bavijo s socialnimi

vprašanji ter opazujejo tok sodobne zgodovine, občutek, ki je Madjarska zamudila važen zgo-dovinski trenotek, ko ni zaupala narodu ter mu dovolila, da se svobodno izjavi o smernicah madjarske politike. Politično in socialno na-zadnjaštvo se kruto maščuje. Po vzgled ni treba iti dalje, kakor v Španijo.

Ljubljana, 20. julija. Danes je stopila v veljavo nova trgovinska pogodba med republiko Avstrijo in našo kralje-vino, ki je bila podpisana že v soboto in katere glavne momente je »Slovenec« poročal že v petek. Prejšnja trgovinska pogodba je bila datirana s 3. sept. 1929 in je bila 1. jul. 1931 odpovedana. Av-strija je po letu 1925 izdala pet carinskih novel, v katerih je hotela zaščititi predvsem svoje kme-tijstvo pa tudi ostalo domačo produkcijo. Zaradi teh spremenjenih razmer je prišlo do pogajanj in tako smo dobili sedaj novo trgovinsko pogodbo. Kakor smo že poročali, je ta pogodba posebno važnosti za našo bavinovo.

V splošnem delu zaključnega protokola je ostala tako zvana krošnjarska klavzura, ki dovo-ljuje krošnjarijem iz okrajev Kočevje, Logatec, No-vo mesto in Črnomelj prodajati v Avstriji javno sadje in lesne proizvode. Smejo pa tudi poprav-ljati poškodovane predmete, za kar jim je dovolje-no prinašati potrebni material s seboj. V Avstriji pa so podvrženi istim predpisom kot domači kroš-njari, da dobe namreč knjižico za leto dni, ka-teroto morajo dati ob prestopu v drugo okrajno gla-varstvo vidirati (brezplačno). Napram prejšnji po-godbi so ugodnosti večje, kar je pripisovali inter-venaciji župnika Škufja ter Zveze domačih lesnih obrtnikov. Nadalje določa pogodba, da velja do 30.VI. 1932. Odpovedni rok je 3 mesece.

Tarifni del je zelo obširen, saj obsega 44 strani. V naši uvozni tarifi so sledeče spremembe:

Jugoslovanska uvozna tarifa

Carinska postavka 138-2 gorčica: carina se zviša od 30 na 50 zlatih Din. C. p. 154-2 magne-ziti: sedanja carina 1 Din, nova pogodba pa odota-pa od vezave in tako stopi avtomatično v veljavo avtonomna tarifa postavka 4 zlatih Din. C. p. 214-4 ogljikova kislina tekoča od 10 na 15 zl. Din. Nova je pozicija 356-104. Denarnice za drobiž iz bombažne ali lanene tkanine z železnim zapiratem 500 zl. Din za 100 kg. 367-a dežniki, solnčniki, pre-večeni s svileni tkanino od 6 na 7 zl. Din za ko-madi: -b z drži od 5 na 6, ostali navadni od 3,50 na 4,50 zl. Din. C. p. 368-2 obutev in tkanine iz klobučevine 350 na 400. K splošnim pripombam glede tekstilij znaša carina 60 mesto 80. C. p. 305 jutine vreče, dosedanja vezana carina 32 zl. Din se ukine in stopi v veljavo avtonomna 70. C. p. 422 deli zabojev za razpošiljanje aliv ukinjena ve-zava 3,40, sedaj avtonomna carina 10 zl. Din. C. p. 422 oklenjen les od 10 na 15. C. p. 431-2 letve za pohištvo 90 na 110, 3 z inkrustacijami od 100 na 130, 4 poslikane pobarvane od 100 na 130. C. p. 432-3 leseno pohištvo prevlečeno, b, c, e ukinje-na vezava 75, 110, 200, torej carine 200, 300, 360. C. p. 435 transmissijska kolesa, lesene skatije od 50 na 120, hišna in kuhinjska posoda ostane 40. Lu-žena od 50 na 240, skatije od 100 do 240. C. p. 441, vezanost celuloze, katere uvoz je prost, se ukine. C. p. 444 papir ovojni od 14 na 15. C. p. 447 svileni papir od 40 na 50. C. p. 469 čipkasti

papir od 120 na 250. C. p. 470 bergmanove cevi od 60 na 100. C. p. 483 umetno kamenje za bru-senje od 35 na 50. C. p. 494 magnezitna opeka od 1 na 1,50. C. p. 543 železne osovine razven želez-niskih od 27 na 30. C. p. 544 klavirja v zvezi z le-som nad 1 kg težka 25 do 28, do 1 kg od 35 na 40. C. p. 546 lopate, motike, krampi, rovnice v zvezi z lesom, neobdelane 27 do 30, obdelane 32 do 37, grablje, vile, neobdelane od 27 na 35, ob-delane od 32 na 45. C. p. 554 vijaki, matice; do-elej diferenciacija do 7 mm 30, nad 7 mm 70; se-daj nad 14 mm 30, 7 do 14 mm 40, do 7 mm 70. C. p. 556 okovje za okna, vrata, neobdelano od 40 na 45, obdelano od 50 na 55. C. p. 559 1 žična pletiva, vrtno ograje od 55 na 55, 2a ostali izdelki iz žice od 55 na 60, 2b izdelki neomenjeni od 80 na 90. C. p. 584 izdelki iz kovnega železa 1a od 22 na 25, 1b 27 na 30, 1c od 32 do 35, 1d orienta-lske podkve od 36 na 45, ostali izdelki od 44 na 45. 2 obdelani a od 32 na 35, b od 37 na 40, c od 42 na 50, d od 56 na 70. C. p. 632 na sita iz bakrene žice 2, od 130 na 200. C. p. 637 liti izdelki iz bakra 2b od 170 na 200, 3b (obdelane amature) od 210 do 250. C. p. 838 izdelki iz bakra 1a od 170 na 200, 1b od 215 na 250, 2a od 220 na 250, 2b od 300 na 350, 3 od 500 na 600. C. p. 667 električne lampe od 330 na 400.

Avstrijska uvozna tarifa

Koncesije, ki jih je dala Avstrija, so pred-vsem agrarne značaja. Tako znaša za moko po postavki 31 dodatek 3,50 kron, ki se pripiše carini za 200 kg pšenice. Carina za grozdje znaša 10 zlatih kron, za namizno sadje (jabolka, češnje, breskve in marelice) 5 zlatih kron. Uvoz svežih sliv je prost. Za naše kraje je velike važnosti, da znaša carina za nepakovana jabolka od 1. julija do 15. novembra 2 zlati kroni, od 15. novembra do 15. decembra 3 zlati kroni, po tem času pa 5 zlatih kron. Zgodnji krompir bo plačal 2 zlati kroni, glavna solata 4. Suhe gobe (tako zvan Herpenpilze) 10 zlatih kron. Hmelj je sedaj prost carine, dočim je doslej znašala 20 zlatih kron. Za klavna goveda imajo kontingent 10.000 glav in znaša zanje carina 9 zlatih kron za 100 kg, za delavno živino znaša carina po komadu 70 zlatih kron, za junce in junice po komadu 50 zla-tih kron, za teleta pa 8 zlatih kron. Za mesnate prašiče od 40 do 150 kg ostane carina 18 zlatih kron. Letni kontingent pa znaša 21.000 komadov. Uvoz tako zvanih šeparjev, to je prašičev nad 150 kg je prost. Kar se bo uvozilo preko kontingenta, bo uveljavila avtonomna carinska tarifa v znesku 45 zla-tih kron za 100 kg. Nadalje znaša carina z živo pe-rutino 8 zlatih kron, za zaklano, očiščeno 15 zlatih kron. Za konje so ostale doedanje prohibitive carine neizpremenjene. Ker pa smo mlade konje pod 2 leti starosti uvažali v Avstrijo kot klavno živino, je sedaj v pogodbi pogodba, da se smatrajo za klav-no živino samo konji, stari nad 2 leti. Carina za masi znaša 30, za slanino 22, za slivovko do 50%, za vino do 10%, od 10 do 14 35, za mineralne vode 1,40, šampanjce 150, salamo 60, kranjske klobase 60 zlatih kron. Bučno olje je prost carine. Ravno

tako tudi tanin in ekstrakti iz kostanjevega lesa. Ca-rina za sita, ki imajo leseno dno, znašajo s preme-rom nad 40 cm 25, pod 40 30 zlatih kron. Za sita pa, ki imajo dno iz žime in nad 40 cm premera, 40. zobotrebci iz mehkega lesa 6, iz trdega (ročni izde-lek) 12 zlatih kron, na izdelke iz suhe robe iz mehkega lesa 8 (15), za kovane žblje 14, za ročno kovane žblje za čevlje 21, za žveplene trakove 10 zlatih kron. Kalčev cianamid je prost carine.

Pšenični preferencial

Avstrija nam je v novi pogodbi dovolila uvoz 500.000 met. stotov pšenice kot kontingent pri zmanjšanju carine za 3,20 zlate krone pri 100 kg. Ta preferencial naše pšenice pa stopi v veljavo le, če ga odobre druge pogodbenice države, ki uživajo največjo ugodnost. Avstrijska vlada se bo tozadevno obrnila na vse zainteresirane države. Če pa tega pre-ferenciala ne bi odobrile, se bodo pričele na novo pogajanja, da se na drug način nadomesti ta prefe-rencijal. Iz vsega tega je razvidno, da praktično za-enkrat o ugodnostih tega preferenciala ni mogoče govoriti in da za najbližjo kampanjo ne bo prišel v poštev, čeprav smo od naše strani storili vse, da omogočimo njegovo tehnično izvedbo (monopoliza-cija izvoza žita).

Nadalje se v pogodbi tudi določbe o kontin-gentu za prašiče. Vlada bo intervenirala pri intere-ventih, da doseže sporazum o časovni razdelitvi uvoza, da tako obdrži ravnotežje cen. Vlade bodo pospeševale tozadevne sporazume privatnih in-te-resentov. Uvedena bo tudi številna kontrola.

Ostale odredbe

Sporazum o živalski kužni bolezni je revidi-ran v toliko, da mora biti sveže in hlajeno konzervirano meso žigevano, imeti potrdilo o zdravstve-nem stanju in o izvoru. Konzervirano meso pa mora biti opremljeno z izjavo pristojnih oblasti, da ne vsebuje substanc, katerih konzum je v uvozni drža-vi prepovedan. Odredbe glede sporazuma o paši so ostale neizpremenjene, pač pa je prišel nov dodatek, po katerem lahko okrajna glavarstva in carinske oblasti sporazumno lahko usmerijo pregon živine na druge poti, ne pa samo na splošno carinska pota.

Ulesnitev obmejnega prometa

Sporazum o ureditvi obmejnega prometa je, kakor je razvidno, utežen na našo škodo. Avstrij-ci so to dosegli na podlagi svojih, za nas neugodnih statistik o obmejnem prometu, dočim mi teh stati-stik nimamo. Dedej je bilo mogoče nesti moko, kruh in navadno pecivo do teže 5 kg čez mejo, sedaj pa se smejo nesti samo 3 kg. Jaje se sme nesti na-mesto prejšnjih 50 samo 5 komadov, mesa, sira in masla, namesto prejšnjih 2 kg samo 1 kg. Dosedan-ja omejitve mlinskega prometa in dovoza na žage: 5 km, je padla.

Sporazum o tujkem prometu je ostal neizpre-menjen. Ravnofako so ostali neizpremenjeni slednji sporazumi: mestovni, cestni, poinski, električni, ribo-lovni, o regulaciji Mure in o izkoriščanju vodnih sil.

Bernard Shaw v Rusiji

London, 20. julija. AA. Bernard Shaw je od-potoval v Rusijo, kjer ostane dalj časa. Angleški dramatik želi spoznati deželo brez kapitalistične-ga gospodarstva.

Strahovit požar v Loški dolini

V vasi Nadlesk je zgorelo 22 hiš in nad 40 gospodarskih poslopij — Strašno pomanjkanje vode — Gasili so z gnojnico — Okrog 3 milijone Din škode

Stari trg pri Ložu, 20. julija.

Včeraj, v nedeljo ob pol 9 zvečer se je pokazal za četrto hišo v lepi vasi Nadlesk silen plamen, čigar ogromni, proti nebu sikajoči zublji je žarko razsvetlil vas in okolico. Več ur daleč so ga videli. Vžgal se je iz neznanega vzroka skedenj posestnika Viktorja Mulca, p. d. Rajbeka, štev. 32.

Plat zvona je opozoril vaščane in okolico na nevarnost. Kmalu so se oglasili zvonovi vseh cerkva po lepi loški dolini. Glasovi požarnih rogov so jeknili v mirno noč... Stotine ljudi so hitele na kraj požara. Gasilci iz Pudoba, Starega trga,

vali pet hiš. Enako so rešili, razen prvih dveh, vse hiše, ki leže ob cesti v Stari trg od ocepka ceste v Pudob dalje.

Popolnoma je pogorelo 22 hiš. — Štiri hiše so močno ožgane in poškodovane. — Gospodarskih poslopij je zgorelo nad 40

V sredi pogorišča so ostale cele štiri hiše, ki so bile zidane in z opeko krite. Ogenj se je ognil tudi trgovine g. Al. Mlakarja.

Loža, Blok in Grahovega so bili v najkrajšem času na mestu.

Vendar se ni še nikomur sanjalo, da bo nesrečni element, ki je začel gospodariti, povzročil tako katastrofo.

Ogenj je namreč v najkrajšem času začel divjati s strašno silo naprej. Saj ni čudno! Veliko hiš in večina skedenj je bilo kritih s slamo. Suša morda nikjer ni bila tako huda, kot tu. Vse je bilo suho kot poper. — Gospodarska poslopja so bila polna sena.

Najhujše pa je bilo radi pomanjkanja vode

Potok Obrh je oddaljen četrto ure. Kapnice v vasi so bile domala prazne. Ko bi imeli tako potreben vodovod, za katerega smo že tako moledovali, toliko potov naredili in toliko obljub dobili, bi vse te nesreče ne bilo. Šest let se že trudita župan Kržič, ki je tudi doma iz nesrečne vasi, in župnik Hafner za vodovod, a doslej brezuspešno. Tifus in oženj neomejeno gospodarita v naši dolini.

Pred par leti je oženj uničil vas Gor. Jezero predvsem radi pomanjkanja vode, letos je radi istega vzroka cvetoča vas Nadlesk kup ožganih razvalin.

Ogenj divja naprej

Komaj je začela delovati nova motorna brizgalna gasilnega društva iz Pudoba, kateri so dekleta v škafih donášala vodo, ki so jo iskale po kapnicah, že se je pripetila prva nesreča: Pri brizgalni je počil cilindar. Postala je nevarna. Pripeljejo drugo brizgalno. Komaj prične brizgati močan curek vode v plamene, že se morajo umakniti. Ogorki so padali na slamnate strehe po celi vasi. Naenkrat so bili gasilci sredi plamenov. Gorelo je za njimi, na desni, na levi... Komaj so rešili sebe in orodje.

Nad nekaterimi zidanimi stavbami so bili leseni skedenji. Požar se je preko njih širil s strašno naglico. Nudil se je strašen prizor. Kamor si se ozrl, povsod je gorelo in vsak trenutek so plameni objeli novo poslopje.

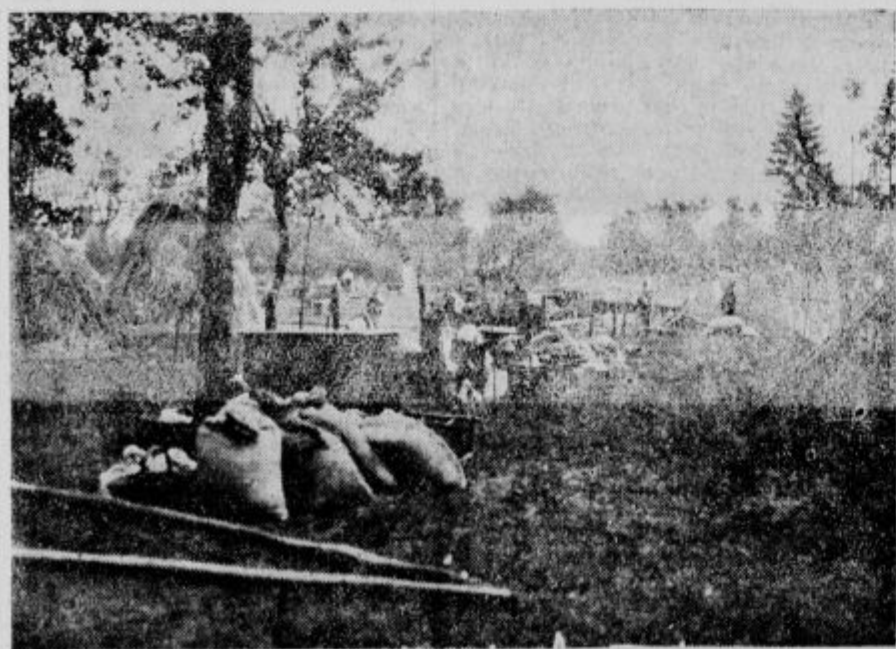
Ljudstva se je polastila strašna panika

Otroci so jokali, ženske klicale na pomoč, gospodarji so z nadčloveško močjo reševali, kar se je v par trenutkih rešiti dalo: predvsem živino. Vse je delalo z nadčloveško močjo, a zaman.

Požara ni bilo mogoče lokalizirati

Pet gasilnih društev je bilo takoj na mestu, 500 mož in fantov, večinoma izvežbanih gasilcev je delalo, več sto žena in deklet je neumorno donášalo vodo, z gnojnico so gasili, a zdelo se je, da vse brez uspeha. Ogenj je gospodaril nemoteno dalje...

Končno se je oženj ustavil ob hiši župana in posestnika Lud. Kržiča. Rešili so njegovo hišo in pod njo ležečo rojstno hišo župnika Mihelčiča iz Amerike. Nad cesto, nasproti Kržiču, so obvaro-

Kaj so pogorelci rešili.

hodniti pokazal... Pogorelecem, ki so rešili golo življenje, vozimo vodo, obleko, žive. V procesijah hodimo prositi dežja. Z grozo mislimo na možnost tifusa, ki se je v naši dolini že zopet pojavil.

Vzrok požara

Kako je v imenovanem skednju požar nastal, ni jasno. Govore o zlobni roki, vendar ni za to nikakih dokazov. Mogoče je le nesrečen slučaj. V taki suši je vsak vzrok dovolj. Opomin za nas vse bodi: bodimo skrajno previdni!

Resno se ni nihče ponesrečil. Pač pa so gasilci pri svojem napornem delu dobili marsikako lažjo prasko in opekline. Tudi živino se je posrečilo rešiti, razen perutnine in šest prašičev, ki so zgoreli.

Lepo gesto je naredil g. župan L. Kržič, ki je odprl ponoči svojo hišo in v gostilni in trgovini delil brezplačna okrepčila gasilec.

Škoda se natančneje še ne more ugotoviti. Gotovo pa je večja, kot je bila na Zg. Jezeru. Vsekakor ni pretirano, ako trdimo, da je oženj uničil

za tri milijone dinarjev ljudskega premoženja.

Občina, cerkev in vsi merodajni faktorji so ustanovili poseben pomožni odbor, ki bo skušal povsod potrpati na dobra srca in olajšati bedo pogorelecev.

Prva vest o požaru v Ljubljani

Prva vest o požaru je v Ljubljani prejelo uredništvo Slovenskega lista par minut pred 9. Ob pol 12 je z gradu zagrmel topovski strel in kmalu se je v Mestnem domu zbrala četa vrlih prostovoljnih gasilcev. Na mestu je bil takoj novi gasilski poveljnik g. Maks Izane, ki je ukrenil vse potrebno za nujno pomoč. Ob 11.40 je zapustila Mestni dom motorna brizgalna z gasilci. Ko je izšel Slovenski list z vestjo o požaru, se je takoj zbralo pred Mestnim domom mnogo občinstva, ki je poizvedovalo o nadaljnjem poteku katastrofe. Z grozo je občinstvo sprejelo na znanje vest, da je do polnoči pogorelo že 30 objektov.

Loška dolina in vas Nadlesk

Vasica Nadlesk leži v prelepi loški dolini, za katero bi bilo najbolje, da jo tujski promet ne bi nikoli odkril, kakor je dosedaj še ni, ker bi bilo škoda njene lepote. Po vseh vrhovih okoli doline same cerkvice, nad mestom Ložem (najmanjša, a eno najstarejših slovenskih mest) se dviga romantična razvalina gradu. Clovek bi mislil, da je to razvalino postavila tja sijajna fantazija kakke filmskega režiserja, toda ne, vse je pristno, kakor so pristni slovenski ljudje, ki v tej dolini žive. Rajska gora na eni strani, na drugi strani pa

Zelo je primanjkovalo letev, da bi mogli ljudje pravočasno na strehe in gasiti ogorki, ki so padali vsepovsod; celo več kilometrov daleč so padali na tla šopi goreče slame.

Plamen, ki je objel vas, je dobesedno razsvetlil celo dolino. Na 4 km oddaljeni Križni gori je bilo tako svetlo, da so se razločno videli kazeleci in številke na stolpni uri.

Dajte nam vodovod!

Ce bi imeli vodovod, bi požar lahko omejili na tri ali štiri hiše. Z denarjem, ki bi ga nam prihranil ta požar, bi si lahko zgradili vodovod za celo dolino. Enako s stroški požara na Gor. Jezero! Dva ognja v treh letih sta nam uničila dvakrat toliko, kot bi bilo treba za vodovod.

Upamo, da bo ta katastrofa podrla zadnje pomisleke prebivalstva proti vodovodu in da bo spodbudila tiste odgovorne faktorje, od katerih je odvisno ali bo vodovod ali ga ne bo nikdar.

Sedaj čakamo, kje se bo rdeči petelin pri-

Snežnik, vmes med obema pa so drugi hribi, ki oblegajo to prijazno, dve uri dolgo dolino. Sredi doline teče potok Obrh — prva faza Ljubljance. Ta potok teče tudi pod nesrečno vasico Nadlesk ter se izliva potem v Cerkniško jezero. Od postaje Rakek je Lož oddaljen svoje štiri ure in približno toliko tudi do Cebra. Dolina je bogata raznih arheoloških zanimivosti, ki pa so povečini še neraziskane, kakor je neraziskano še mnogo drugega v tej dolini. Gozdovi pod Snežnikom tod in na drugi strani debelo uro oddaljene državne meje so last snežniških knezov, vendar so končno v zadovoljstvo vsega prebivalstva padli ti gozdovi pod agrarno reformo. Ljudje žive tu od poljedelstva, od lesne stroke in od prevoznitva. Seveda je sedaj mnogo ljudi zaradi krize v pomanjkanju, zlasti, ker je prevoznitvo izgubilo velik del za službo.

Je pa ta dolina tudi zelo nesrečna. V spominu je še velika požarna katastrofa v Gorenjem Jezeru, še pred kratkim pa so goreli gozdovi nad skrito vasico Knežjo njivo in nad vasico Bukovico pri Babnem polju.

Vasica Nadlesk, kjer je doma tudi dolgoletni župan starotške občine, vrl katoliški mož gospod Kržič, ima še posebej idilčno lego. Dokler ni vodila mimo te vasice glavna cesta Gorenje Jezero — Pudob, je bila vas povsem skrita pred svetom. Pred pogledom iz doline jo namreč zakriva nizek, travnat Nadleski hrib, in tuje, ki se slučajno mudi v Ložu ali v Starem trgu, za to vasico niti ne ve.

Va dolina je razdeljena v dve občini: veliko starotško, eno največjih slovenskih občin in pa malo loško, ki obsega le mesto Lož in vas Podlož ter je povsem v teritoriju starotške občine.

V Ložu je sodišče, uradni zdravnik, notar itd. V vsej dolini je močno razvito združništvo, kar je zasluga sedanega dobrovskega župnika g. Hauptmanna, ki je bil v Starem trgu dolgo časa kaplan in župni upravitelj.

Še pred kratkim smo poročali o veliki stiski Loške doline, ki je namreč brez vodovoda. Ob suši hodijo ljudje ure in ure daleč po pitno vodo v Beli malin, kjer je edini trajni studenec v vsej dolini. Iz vasi Nadlesk pa do Belega malina je na primer eno uro hoda. Pomanjkanje vode je ravno vzrok, da so požarne katastrofe v tej dolini tako pogoste, čeprav je prebivalstvo na ugledni stopnji razvoja in izobrazbe. Poleg raznih ekskurend in drugih manjših sol sta v dolini dve veliki popolni šoli: v Igavasi in v Starem trgu. Igavska šola je dolgo veljala za največjo in najmodernejšo podeželsko šolo na Slovenskem.

Prosimo

vsa dobra srca cele dežele, pritrčajte kaj od svoje revščine in darujte pogorelec! Enako prosimo oblasti: državo, banovino, cerkvena predstoinstva, da nam po možnosti pomagajo. Splošna kriza, suša, ki uničuje naša polja, in še ta katastrofa, je za nas prehudo breme. Ne zmoremo več!

Prva pomoč

Ljubljanski trgovci in občinski svetnik gošpod Josip Olup je izročil uredništvu Slovenskega lista več novih oblek za pogorele v Nadlesku. Naj bi ta lepi zgled imel veliko posnemalcev. Uredništvo Slovenskega je radevolje pripravljeno prevzeti prve darove, ki jih bo takoj odposlalo pomožnemu odboru v Stari trg.

Težka avtomobilska nesreča

Domžale, 20. julija 1934.

V nedeljo je opravil novo sv. mašo v Mežici pri Prevaljah na Koroškem g. Matej Močivnik. Pri maši je pridigoval škof g. dr. Rožman. Na to mašo je bil povabljen tudi bogoslovec Janko Pirnat iz Jarš pri Domžalah. Pripeljal se je z meziškim domačinom iz Domžal. Med 4 in 5 popoldne se je družba z bogoslovcem Pirnatom vrnila. Vozili so se že dve uri, ko se je naenkrat pri dvojnem ovinku pri Gomilskem zgodila ob četrti na 8 nesreča. Prevrnil se je avto. Vsi potniki razen bogoslovca Pirnata so ostali brez poškodb. Pirnata pa je karserija avtobusa tako nesrečno stisnila, da mu je počila lobanja in je padel v nezvest. Nekaj avto ga je takoj odpeljal v celjsko bolnišnico, kamor so dospeli ob pol 9 zvečer. Bogoslovec Pirnat je ostal ves čas v nezvesti. Danes zjutraj so ga dejali v sv. olje. Zdravnik je ugotovil, da je počena lobanja, dočim drugih težjih poškodb ni bilo. Njegova poškodba pa je tako težka, da je stanje brezupno, posebno, ker se je vnela možganska mrena. Danes popoldne ob treh ga je obiskala mati, ki je bila zjutraj brezovno obveščana o strašnem dogodku. Bogoslovec se ves čas ni zavedel. Janko Pirnat je star 22 let in je dovršil dva letnika bogoslovja. Bil je jako delaven in splošno priljubljen mladenci.

Naši v Ameriki

Slov. Krajina, 17. julija.

Iz Betlehema, Pa. poročajo, da je v minulem šolskem letu obiskovalo slovensko evangeličansko šolo 107 slovenskih otrok. Voditelj šole je pastor dr. Ernest S. Stiegler. Končnega izpita so se udeležili tudi starši otrok. — V Betlehemu vzdržuje tudi katoliška župnija Sv. Jožefa svojo slovensko šolo, na kateri poučujejo slov. šolske sestre.

Amerikanski Slovencev Glas — glasilo prekmurskih izseljencev — poziva svoje naročnike, naj se mu javijo, da žele poslušati slovenski radio program, kar se bo vršilo brezplačno, če bo le dosti interesentov. Ker imajo Madžari svoje stalne ure na allentowski radio-postaji, je želeli, da se ta institucija udomači tudi med našimi izseljenci — da ne bodo prisiljeni, poslušati le madžarskega programa!

Jubilej župnijskega društva Sv. Jožefa v Betlehemu, Pa. Ko so si Slovenci iz Slovenske Krajine ustanovili pred petnajstimi leti lastno župnijo v Betlehemu, so začeli misliti tudi na lastno društvo, ki bi jim naj bilo vez in opora v tujini. Dne 4. januarja 1916 se je društvo osnovalo. V petnajstih letih svojega obstoja je tudi materijelno marsikomu pomagalo v nesreči — še večja pa je moralna vrednost, ki jo nudi svojim članom. Dne 5. julija so slovesno obhajali društveni jubilej s sv. mašo za člane, popoldne se je v parku župnije Sv. Jožefa vršila ljudska veselica, katere čisti dobiček je namenjen v korist cerkve.

V staro domovino sta odpoštovala Stefan in Dezider Peček, doma v Sebeborcih. Sin je bil znani violinist in je pogosto nastopal na slovenskih prireditvah. Zadnji čas se množe slučaj, da se družine naših izseljencev vračajo v domovino. Vsi rojaki se čedaljebolj pritožujejo, da je boj za obstanek v Ameriki stalno težji. Kdor le more, se umakne iz tujine in pride vsaj na stara leta v rojstni kraj.

Srebrni mašinski jubilej je obhajal ta mesec slovenski rojak Red. Lavrencij Horvat, župnik v Perth Amboy N. I. Jubilant je znan med ameriškimi rojaki, ker je pred leti izdajal časopis »Zvezda vogrskih Slovencev«.

Gospodarska kriza v Severni Ameriki je povzročila, da podjetja odpuščajo vse delavce, ki niso ameriški državljani. Toda državljanstva ne more dobiti tisti, kdor ni po dovoljeni poti prišel v Ameriko. Kdor je prišel pred letom 1924, ima pravico, naknadno prositi za dovoljenje, da lahko živi v Ameriki. Vsi tisti, ki so prišli po l. 1924, so lahko takoj deportirani v Evropo. Tako bo tudi marsikateri naš rojak prisiljen, zapustiti Ameriko, ki že davno ni več »obljubljena dežela«.

Nesreča postiljona

M. Sobota, 19. julija.

Horvata Janeza, ki že več let sem vozi pošto s postaje na pošto in nazaj, je zadela nesreča, ki ga je vrgla na bolniško posteljo.

Konj, s katerim vozi pošto, je nekoliko plašljiv. Horvat je peljal pošto s kolodvora. Ko se je blizal Kardosevi trgovini, je skočil pred konja pes. To je bilo dovolj, da se je žival splašila. Skočila je na stran proti občestnemu jarku. Voz se je močno zazibal, Janez je zgubil ravnotežje in je v velikem loku zletel v jarek, kjer je obležal. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer bo precej dolgo moral čuvati bolniško posteljo. Horvat se je po krivdi plašljivega konja sedaj že drugič ponesrečil. Pri prvi nezgodi je na vratu dobil hude poškodbe.

Ptuj

Orgelski koncert: Godalni kvartet Glasbene Matice v Ptuj priredi v soboto, dne 25. julija, 1934. ob 8. uri zvečer v minoritski cerkvi cerkveni koncert. Sodelujejo gg. pater Ciril (ogel) Mirko Logar in Drago Hasl (gosli), Jurij Pavletič (vijola) ter Cenek Sedlbauer (čelo). Izvajajo se skladbe S. Bacha, Beethovna, Borodina, Dvoraka, Fielda, Haydna, Händela, Mendelssohna, Regera in Rinka. Cene prostorom: Sedeži po Din 10.—, 8.— in 6.— Stojišča v glavni trifazumhwyumhwyumhwyum Stojišča Din 3.—. Predprodaja vstopnic v glavni trafiki

Zborovanje Vincencijeve družbe

Ljubljana, 20. julija.

Na praznik velikega vzornika ljubezni sv. Vincencija so se zbrali v Marijanišču zastopniki Vinc. konferenc, da smotno uredijo svoje delo, da bi imelo čim več uspeha v službi ljubezni do bližnjega. 21. konferenc je poslalo 44 delegatov, samih izkušenih mož. Razveseljivo je bilo, da so bili tudi mlajši inteligentni, ki so si v program svojega življenja vpletli: žrtve in delo za bližnjega. Zborovanje je imelo vseskozi optimističen značaj in so se odkrile vse sodobne rane, verske, moralne in socialne, a poguma in požrtvovalnih ljudi se bo našlo dovolj, da bodo skušali vsaj nekaj pomagati.

Dan se je pričel z duhovno zbrano zborovanjem v zavodski kapeli ob toploiskreni in preizkušeni besedi dr. A. Levčnika; med sv. mašo, ki jo je daroval dr. Fr. Lukman, so navzoči v velikem številu prešli sv. obhajilo.

V gledališki dvorani se je ob 9 dop. vršila seja centralnega sveta in zastopnikov Vinc. konferenc. Vodil je zborovanje družbeni podpredsednik župnik Fr. S. Finžgar. Pozdravil je vse karitative delavce, zlasti seniorja g. prošta A. Kalana in škof. odposlanca kan. dr. T. Klinarja, ki je v knjezoškofevem imenu pozdravil vse in želel božjega blagoslova. Podpreds. Finžgar je govoril o preorientaciji današnjega človeka v razmerju do bližnjega, zahteve so večje, treba je odpreti srce na sležaj. Potrebna je zlasti karitativna vzgoja mladine. — Sledilo je poročilo centr. sveta za l. 1930. Dr. Levčnik je razgrnil sliko vsega dela, ki je ogromno, ako pomislimo, da izvršujejo vse to ljudje iz čiste ljubezni do ubožcev. Denarni promet je ugoden, dobrotniki so ostali zvesti, ustanovila se je nova konf. na Gradu in v Ljubljani Akademski konf. Pripravlja se v Koroški Beli. Spominja se umrlih članov: zlatomastika Fr. Dolinarja, ki je bil prvi tajnik centr. sveta Vinc. družbe; ljublj. obč. sv. Jerneja Serjaka, ki je bil podpreds. šentjakobske konf.; kanonika Fr. Moravca v Mariboru in ravnatelja Fr. Pograjca v Celju. Poročila posameznih konferenc so pokazala veliko delo, ki ga izvršuje kršč. caritas med slov. ljudstvom. Vsa prečeta socialna vprašanja v vseh okoliščinah so bila stalno predmet dela in pomoči. Skrb

za brezposelne, njihova zaposlitev po konf.; nova zavetišča za mladino; skrb za dekleta, ki odhajajo v južne kraje; podpiranje brezdomcev v Gremozi jami; v industrijskih krajih velika skrb za delavstvo. Centralni svet je še posebej organiziral počitniško akcijo za revne ljubljanske otroke in je odposlal k družinam na deželo 111 otrok, ki bodo brezplačno preživel počitnice na kmetih.

Po snfiti društvenega predsednika Fr. Lavtjarja je bilo mesto prazno. Delo v tej dobi je vodil dr. A. Levčnik. Izvršila se je formalna volitev predsednika. Enoglasno je bil izvoljen ravnatelj dr. Mirko Božič. Vsi navzoči so z odobravanjem sprejeli člana stolne konference v Ljubljani za svojega voditelja.

Po opoldanskem premoru so se vršile litanije in blagoslov v kapeli, ki jih je opravil p. komtur Učak, in takoj nato občno karitativno zborovanje v dvorani. Udeležilo se ga je zlasti mnogo članic Elizabetne družbe in mnogoštevilni karit. delavci iz Ljubljane. Predaval je stol. kanonik dr. T. Klinar o sodobni caritas. Predočil je najnujnejše naloge resnične kršč. ljubezni, ki kličejo po žrtvah in ljubečem srcu. Bolniški apostolat, bolniške strelce po naših selih in v mestu; caritas v družini, kjer so številni otroci; preskrba stanovanj za take družine; skrb za duhovniški naraščaj; patronat mladine, zlasti dijaške in delavske. Lepa beseda bližnjemu, milostinja molitve in duh. dela. Dr. Ušeničnik je opozoril zlasti na skrb in strelbo bolnikov kot eminentno kršč. duh. in telesno delo usmiljenja. P. Učak je predlagal, da naj se predavanje dr. Klinarja natisne in pošlje vsem žup. uradom, da se v vsaki župniji ustanove karitativni krožki oz. konference. Prof. Kordin poudarja važnost tiska v službi karitativnosti, da izgine iz njih vsa nemoralna in umazana anonca. Trgovce Olup poudarja važnost karitativnega mišljenja zastopnikov v javnih ustanovah.

Vinc. družba je izdala še posebno tiskano 45. poročilo »Caritas« o svojem delovanju za l. 1930, ki kaže lepo karit. delo. Važno je zlasti poročilo o Kar. zvezi, ki je matica vseh kat. karit. organizacij. Zelo obiskano zborovanje je zaključil z apelom na delo župnik F. S. Finžgar.

Maribor

□ **Otvoritev in blagoslovitev vodovoda** pri Sv. Križu nad Mariborom se je izvršila v nedeljo na zelo svečan način. Topliči so grmeli od ranega jutra do poznega večera ter je slovesnost dobila pečat pravega ljudskega slavlja. Sv. Križ je prevzelo dostojanstveno praznično razpoloženje. Vsa hiša so bile v zastavah, prihodi v vas ozaljšani ter vodovodne naprave okinčane. Najprej je komisija, sestojala se iz sreskega načelnika dr. I. Pavca, tehničnega svetnika inž. Jurana in šefa mariborskega Zdravstvenega doma dr. Vrtovca, pregledala in kolidirala vodovod in vse naprave. Na trgu pred cerkvijo je bil nato svečan sprejem gestov, nakar je bila sv. maša, ki jo jebral domači župnik Kren in pri kateri se sodelovala na koru dobroznana kamniško-koška godba. Po cerkveni slovesnosti se je razvil sprevod z godbo na čelu do vodovodnega rezervoarja v Mandlovem gozdu. Prišrčni elavnosti blagoslovitve je prisostvovala velika množica ljudstva na obeh bregovih okrašenega izvirka. Zgodovino vodovoda je v prišrčnih in izbranih izjavah podal delovni ter neumorno požrtvovalni predsednik pripravljalnega odbora Joško Hlade. Blagoslovitvene obrede je opravil domači župnik Kren, ki je v izbranih besedah naglasil pomen nove naprave, nakar so sledili govori sreskega načelnika dr. I. Pavca, dr. Vrtovca ter podnačelnika okr. cestnega odbora F. Zebola, ki je predlagal z velikim navdušenjem sprejeto vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, nakar je zaigrala godba državno himno ter je sledila ljudska veselica v vasi. Za sv. Križ in okoliške kozjaške občine lep in nepozaben praznik.

□ **V Maribor** je prišlo v nedeljo 83 članov katoliškega pomočnega društva iz Lipnice. Omejeno društvo je elavilo v nedeljo 40 letnico svojega izredno uspešnega in plodonosnega delovanja; jutraj so prešli člani v Lipnici skupno sv. obhajilo, nakar so napravili skupen izlet pod vodstvom svojega duhovnega voditelja v Maribor, kjer jim je korni vikar Janez Kokošinek razkazal razne mestne znamenitosti. Goste je v imenu tukajšnjega društva katoliških mojstrov pozdravil predsednik Ivan Lorber. Maribor je napravil na goste najlepši vtis.

□ **Ravnateljstvo mariborske gozdarske šole** nam sporoča, da ni termin sprejemanja v jeseni še točno določen; ravno tako še ni točno določeno, ali se bo prihodnje šolsko leto otvoril drugi letnik ali ne. O tem bo ravnateljstvo javnosti še obvestilo.

□ **Naše naročnike v Studenih** prosimo opozoriti, ako niso pravočasno prejeli nedeljske številke. Naša raznašalka je namreč nenadoma v nedeljo jutraj obolela ter so jo morali prepeljati v splošno bolnišnico. Tudi naprošamo cenjene naročnike, naj malo potrpijo, ako ne bi v sledečih dneh do okrevanja raznašalka šlo tako v redu kakor je doslej.

□ **118.664 ponikov** je potovalo v prvem polletju t. l. preko Maribora. Od tega je bilo 43.837 jugoslovancev.

□ **Pecni meso.** Danes od 7 naprej se bo na stojnici za oporečeno meso prodalo 200 kg telečjega mesa po 8 Din in sicer na osebo največ 2 kg. (Smo žal prejeli obvestilo šele večeraj dopoldne in nismo mogli radi tega preje objaviti.)

□ **Preselitev pošte III.** Te dni se je preselila pošta III. iz dosedanjih prostorov na Frankopanovi cesti v palačo Pokojniškega zavoda na Kralja Petra trg.

□ **V splošni bolnišnici** je umrla v starosti 75 let vinčarjeva žena Marija Horvat. Pogreb bo danes ob 16 iz mestne mrtvašnice na magdalensko pokopališče. Blag ji spomin!

□ **Peš okoli sveta.** V Maribor je prišel večeraj Vasa Sekulič, rodom iz Vojvodine, sedaj državljani Zedinjenih držav ameriških, ki se je podal dne 8. septembra 1930 na potovanje peš okoli sveta; doslej ima za seboj preko 21.000 km, kar pomeni vsakekor rekord. Svoje potovanje je pričel v Washingtonu; potoval je preko Kanade in Nove Fundlandije, odkoder je šla njegova pot v Anglijo in od tod preko Francije, Belgije, Nizozemske in Nemčije, Češkoslovaške in Avstrije v Jugoslavijo. Sedaj potuje naprej proti Zagrebu, Novemu Sadu in Beogradu; od tod pojde v Romunijo, Bolgarijo, Turčijo, Egipt itd. Potovanje bo dovršil čez leto dni. Zopet torej ameriški rekord.

□ **Grmade plazovja** leže ob šentpetrski cesti še od zadnjih nalivov sem. Čiščevalna in odstranjevalna dela se nadaljujejo. Vendar se promet vrši neovirano naprej, ker so kaznjenci kupe kamenja takoj odstranili po sredini ceste. Samo nekaj bi bilo priporočati, da se danes v času hude brezposelnosti najamejo za to delo brezposelni, ki bodo prišli vsaj do nekaj zaslužka.

□ **SSK Maraton.** Danes od 17 naprej na mariborskem otoku redni trening za člane in članice plavalnega oddelka; več na razglasni tabli na Livadi. — Jutri ob 20 seja upravnega odbora.

— **Množica ga je morala užgati.** Zdivjal je Rudolf R. iz Pobrežja. Bil je z neko družbo v Pesnici. Vrnivši se domov, je prišlo do groznih, pikrih besed in spopada. R. je navalil na 16letno Zofijo Kozarjevo z udomem ter jo rani v stegno; k sreči se je posrečilo Kozarjevi zbežati skozi okno. R. pa se je zaprl v njeno stanovanje ter pričel razbijati, kar mu je prišlo pod roko. Ljudje iz sosesnine so navali nanj z latami in kamenjem, ker je grozil, da bo vse pobil in hišo zažgal. Reševalci so nato prepehali Kozarjevo in R. v splošno bolnišnico.

□ **Potrjeno.** Kakor znano so bili dne 25. aprila t. l. obsojeni pred mariborskim velikim senatom radi umora, izvršenega nad finančnim pripravnikom Jankom Kersnikom, 40 letni Vincenc Bezjak, 29 letni Franc Klemensberger, 35 letni Alojzij Golob ter 20 letni Dominik Jamernik. Proti razsodbi so zastopniki obsojencev vložili priziv, ki ga je pa stol sedmorice te dni zavrnil in obsodbo potrdil.

ljevga peresa so odlične in pri nas danes brez primere.

Zdi se mi potrebno, da posebej opozorim na nekatere bistvene poteze Pregljevega pripovedništva, vsaj v kolikor so le-te razvidne iz pričujočega zvezka. Najprej moram poudariti njegov jezik. Danes, ko se celo jezik naših pripovednikov vedno bolj intelektualizira in postaja poročevalsko vsakdanji, je treba dvakrat naglasiti, da Pregelj v jeziku ustvarja. Pri njem beseda poteka vedno iz globlin čustva, potentakem iz pristnega vrela vsake resnične umetnosti. Zategadelj živi in diha ta beseda še tisti posebnosti, ki mu je ime pesniška lepota ali ritem, brez česar ni zares velikega pisatelja. Kdor se je naučil, v jeziku pesnikov in pisateljev iskati tisto, kar je drugače nevidno in neizrekljivo, namreč neopredelljivo utripanje človeške duše, temu bo Pregelj nudil veliko duhovnega zadovoljstva. Njegova beseda je izrazito pesniška, sveža, močna, neposredno doživljiva, nikdar konvencionalna. Pa tudi sicer, po svoji motivni vsebini, se morajo njegovi spisi priljubiti vsakemu slovenskemu človeku, kajti toliko naše zemlje je le malokdo in tudi le malokdo lepše zajel v luč pesniške primere, v ritem besede in stavka, pa najsibo že zajeto vanje občutje ali slika. Ta zemlja je prikazana realistično, geografsko-verno, tako da se pred teboj razgrinja zemljovid Gorenjske, vendar v dramatični luči pesniškega videnja. Pisatelj gleda našo zemljo ne samo z očmi, dasi jo pozna v podrobnosti, marveč z ljubeznijo, ki je prav naša, slovenska. Sam se nam je razodel v besedah: »Kdo pa bi mogel z eno ljubeznijo sto in sto takih zemelj kot je ta moja Storzčeva,

Ljubljana

Splošna bolnišnica v prvem polletju

Ljubljana, 20. julija.

Sedaj je dovršena statistika o sprejemu bolnikov v prvem polletju 1931. Skupaj je bolnišnica sprejela 10.205 bolnikov. Skupno število oskrbnih dni je bilo 138.919. Odpuščenih iz bolnišnice je bilo zaradi izboljšanja zdravja ali radi neozdravljivosti 3506 moških in 2790 žensk. Ti bolniki bi morali prav za prav dalj časa ostati v bolnišnici, dokler povsem ne okrevajo, toda splošna bolniška kriza jih je prisilila, da so morali zapustiti bolnišnico takoj, ko se jim je zdravje okrenilo na boljše. Umrlo je v bolnišnici 181 moških in 125 žensk. Popolnoma okrevalo pa je 1883 moških in 1502 žensk.

Zanimivo je, za čim bolniki umirajo. Smrtni vzroki so bili: tifus 2 ženski, ošpice 1 deček, škrlatinica 2 dečka in 2 deklice, davica 7 dečkov in 4 deklice. Druge nalezljive bolezni 2 moška in 5 žensk. Jetika 24 moških in 11 žensk, sifilis 5 moških, rak 10 moških, 8 žensk, vnetje možganske mrene 3 moški in 3 ženske, bolezni mozga in živcev 4 moški in 8 žensk, bolezni ušes, grla in nosa 3 moški in 1 ženska. Bolezni srca 16 moških in 14 žensk, bronhitis 3 moški in 2 ženski, pljučnica 13 moških in 12 žensk, bolezni želodca 6 moških in 1 ženska, gripa 2 ženski, vnetje slepiča 5 moških in 2 ženski, kila 4 moški in 1 ženska, vnetje jeter 1 moški, bolezni žlez, sladkorna bo-

lezen in podobno 4 moški in 6 žensk, vnetje mehurja 4 moški in 2 ženski, kožne bolezni 2 moška, prirojena slabost 2 moška in 1 ženska, starost 2 moška, prirojena slabost 2 moška in 1 ženska, starost 2 moška in 2 ženski, nesreče 23 moških in 9 žensk, samomur 1 ženska, drugi smrtni vzroki 23 moških in 18 žensk.

Opuščenih je bilo med drugim iz bolnišnice, ker so okrevali: zaradi nesreč 1384 moških in 546 žensk, samomorilcev 6 moških in 4 ženske, radi slepiča 150 moških in 231 žensk, zaradi jetike 456 moških in 409 žensk, zaradi škrlatinke 17 dečkov in 96 žensk, zaradi tifusa 2 moška in 4 ženske, zaradi davice 45 moških in 29 žensk, zaradi tifusa 4 moški in 11 žensk, zaradi raka 4 moški in 6 žensk, zaradi neozdravljivosti raka oziroma ker se jim je izboljšalo zdravje 85 moških in 96 žensk, zaradi epilezije je bilo odpuščenih iz bolnišnice 108 moških in 95 žensk.

Pomanjkanje prostora je bilo vzrok, da je bilo v prvi polovici leta odklonjenih 1780 bolnikov. Na posamezne oddelke so bili sprejeti: na kirurgijo 4206 bolnikov, na interni oddelke 2093, na odtolški oddelke (ušesa, grlo, nos) 818, na dermatološki oddelke 726, na okulistični 1206, na infekcijski oddelke 174, na nevrološki in psihijatrični oddelke 364, v otroško bolnišnico pa je bilo sprejetih 558 otrok.

□ **Dež, hvala Bogu!** Kar so si stari ljudje izmislili, dostikrat prav trdno drži. Učenjak Herschel, ki je iznašel ključ, po katerem se da za celo leto napovedati vreme, je imel prav. Ko je bil prejšnji teden mlaj, je bila vremenska napoved: veliko dežja. Se istega dne je ponoči malo rosilo, komaj za upanje. Druga dne smo imeli že ploho, no, večeraj pa smo dobili pošten dež. Rosilo in deževalo je še čez dan, proti 6 zvečer pa se je vtila ploha. Dolgotrajne suše, ki je napravila toliko škode, je bilo konec! Oddahnil si bo kmet, ki je bil v skrbah za krompir, tižol in druge pridelke, oddahnil si bodo lastniki vrtov, pa tudi drugim je prav, da se je ozračje ohladilo. Takle dež po suši in vročini je zlata vreden.

□ **Obvestilo.** Prva skupina deklic iz počitniške kolonije na Homeu se vrne v Ljubljano dne 21. t. m. popoldne z vlakom ob 17.35. Stariši naj pričakujejo deklice ob tej uri na glavnem kolodvoru. — Slov. krščanska ženska zveza, Ljubljana.

□ **Tvrda Remžar & Smerkolj** v Ljubljani je razstavila v izložbi Tiskovne zadruge v Prešernovi ulici, kip Ivana Cankarja iz tolenega (getriebena) bakra. Pri nas se doslej ni nihče pečal s to tehniko, pa opozarjamo vse zainteresirane na to novost.

□ **Glas iz občinstva.** Prejeli smo: Glede tivoljskega gozda se je nekdo hudoval v nedeljskem Slovincu. Resnica je pa ta, da ima mestna občina del tega gozda v svoji posesti in se zato po krivici marsikaj nevesnečnega pripisuje na njen račun. Vsak pojav lubadarja, ki je našim smrekovim gajem najbolj nevaren, se baš na mestnih parcelah spriti in z vsi skrbjo zatira. Tudi je smatrati tivoljski gozd predvsem za park in so zato merodajni za njegovo oskrbovanje drugačni principi nego za zgolj gospodarski gozd. Če pa »glas iz občinstva« opazi kje kaj gostega grmičja, naj le Boga zahvali, da ga je še kaj!

□ **Nenadna smrt.** Večera jutraj so našli na Viču mrtvega Antona Brleca, cestarja in malega posestnika na Viču 85, Brlec je ležal na svojem navadnem ležišču v senu v domači šupi. Policijski zdravnik je ugotovil, da ga je zadela kap. Moža je kap zadela že pred par leti na eno stran telesa in je od takrat močno trpel. Mož zapušča ženo, dva sinova in hčerko.

□ **Redni letni občni zbor »Strokovnega društva tobačnih vpokojenc in vpokojencev v Ljubljani«** se bo vršil v sredo, dne 29. julija 1931 ob pol 3 popoldne v prostorih Rokodelskega doma, Komenskega ulica. Vabimo, da se vse članice in člani istega v obilnem številu udeležijo. — Odbor.

□ **Gremij trgovcev v Ljubljani** obvešča na prošnjo glavne carinarnice vse zainteresirane, da se bodo dne 27. t. m. ob 8.30 v carinskih skladiščih A. B. C. D ugodno prodajali predmeti, kakor srebrni servisi, manufakturno blago, lesni izdelki, galanterijsko blago, železne peči itd.

□ **Razne nesreče.** Ljubljanska bolnišnica je večeraj sprejela več onesrečenec, med temi tudi 31-letno Franjo Hribar, ženo uradnika, stanujočo na Gallusovem nabrežju. Med tednom je padla v Ljubljani in dobila resne notranje poškodbe ter si rani la nogo. Ako bi se to zgodilo kje drugje, bi bil lastnik nezadostne ograje že kaznovan, ali ograja na Gallusovem nabrežju je pač mestna. — Večera jutraj je padla pred Kolinsko tovarno 17-letna Marija Novak, delavka pri tverki Medič in Zankl, doma iz Jarš št. 31 pri Savi. Poškodovale se je na nogi. — Pred magistratom je večeraj v dopoldanskih urah neki avto podrl 37-letno zasebnico Ivano Buh iz Kolezijske ul. 17. Buhova se je poškodovala na glavi. — 24-letni

zajeti v en objem?« Pregljevi spisi bude v človeku najprvotnejši strast do zemlje, h kateri ga vedno znova in znova priklepajo z najmočnejšimi vezmi ljubezni, ki izvirajo iz doživljanja in občudovanja njenih devskih lepote. S tem v zvezi je tudi značilno zanimanje za ljudi in življenjske prilike naše prošlosti. Pregelj se rad zataplja v podobe naše minulosti, ki jo oživlja v likih naših ljudi. Zakaj, je povedal z besedami, s katerimi je sam označil »Osmero pesmi«: »Osmero pesmi je osmero poti skromnega slovenskega profesorja, čiste in polnevnega duha, kakor je deloma posneta resnično in pietetno po licu in duši naših prednikov, ki jim ne naš čas ne naš okus nič več ne vidi ne v dušo ne v lepoto.« Ker tako v Pregljavih spisih pogosto nastopajo kot osebe mnogi naši odlični možje in književniki — Jenko, Valjavec, Prešeren itd., so ti spisi za tistega, ki pozna našo duhovno preteklost, včasih pravo razkošje. Če strnemo h koncu izvajanja v kratke stavke, moremo reči, da nam Pregelj v svojih spisih poleg slovenske zemlje in pokrajine riše zlasti še slovenskega človeka in to predvsem v njegovem narodnem in pravstvenoreligioznem idealizmu. Zato mu moramo biti hvaležni, se ob njem ne samo zabavati, marveč tudi vzgajati, kakor je ta namen tudi pisatelj sam položil v svoje delo.

Prav zaradi pomembnosti vsakega zvezka Pregljavih izbranih spisov moramo obžalovati vsako napako, ki ni združljiva — z lepo knjigo. Treba bi bilo tudi v tiskarskem pogledu stremeti za brezhibno dovršenost, tembolj če gre za reprezentativno izdajo pomenbnega pisatelja.

France Vodnik.

lezen in podobno 4 moški in 6 žensk, vnetje mehurja 4 moški in 2 ženski, kožne bolezni 2 moška, prirojena slabost 2 moška in 1 ženska, starost 2 moška, prirojena slabost 2 moška in 1 ženska, starost 2 moška in 2 ženski, nesreče 23 moških in 9 žensk, samomur 1 ženska, drugi smrtni vzroki 23 moških in 18 žensk.

Opuščenih je bilo med drugim iz bolnišnice, ker so okrevali: zaradi nesreč 1384 moških in 546 žensk, samomorilcev 6 moških in 4 ženske, radi slepiča 150 moških in 231 žensk, zaradi jetike 456 moških in 409 žensk, zaradi škrlatinke 17 dečkov in 96 žensk, zaradi tifusa 2 moška in 4 ženske, zaradi davice 45 moških in 29 žensk, zaradi tifusa 4 moški in 11 žensk, zaradi raka 4 moški in 6 žensk, zaradi neozdravljivosti raka oziroma ker se jim je izboljšalo zdravje 85 moških in 96 žensk, zaradi epilezije je bilo odpuščenih iz bolnišnice 108 moških in 95 žensk.

Pomanjkanje prostora je bilo vzrok, da je bilo v prvi polovici leta odklonjenih 1780 bolnikov.

Na posamezne oddelke so bili sprejeti: na kirurgijo 4206 bolnikov, na interni oddelke 2093, na odtolški oddelke (ušesa, grlo, nos) 818, na dermatološki oddelke 726, na okulistični 1206, na infekcijski oddelke 174, na nevrološki in psihijatrični oddelke 364, v otroško bolnišnico pa je bilo sprejetih 558 otrok.

Dukičev delavec Leopold Skodlar iz Ljubljanske ul. 37 v Zeleni jami, se je med delom porazil po roki. — Vsi ranjenci se zdravijo v bolnišnici.

□ **Tatvine.** Cevlarskemu mojstru Janku Dolencu je bilo na Kongresnem trgu ukraden 1400 Din vredno kolo. — Pekovski pomočnik Jože Magušar iz Kolezijske ul. 4 je prijavil policiji, da mu je nekdo med kopanjem v nedeljo popoldne na Savi pri Ježici ukradel obleko, uro in listnico, tako, da trpi Magušar 2000 Din škode. — Soprog drž. uradnika Ili Tršanovi je nekdo zmagal v »Narodni kavarini« torbico z raznimi malenkostmi v vrednosti 200 Din.

□ **Nočno službo** imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

Pouršnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tverda J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

Primorske vesti

Primorci na delu. V nedeljo sta v Šiški prosvetni društvi »Tabor« in »Zora«, v katerih se zbirajo pregnani Primorci, priredili vrtno veselico z zelo zanimivim sporedom. Prireditelj je v vsakem pogledu uspešal: tudi obisk je bil izredno dober. Mladí zbor, ki ga vodi g. Fr. Venturini, se je izkazal in je moral na zahtevo občinstva Bartlovo »Oj planinec« ponoviti. Silno je učinkoval na prisotne Grudnov »Naskok« iz obzirnosti do zbora in recitatorjev bi bil priporočljiv primernejši prostor, ne gostilna, ali pa naj bi se najprej izvedel spored, potem šele »sprosta zabava« pri mizah.

Novi zvonovi. Po Krasu so zdaj že skoro vse cerkve dobile zvonove na račun vojne odškodnine. Zvonilo je sicer lepo, toda živ je od sile nemaren. Luknje in skrbine kar zamažejo in zvon prepleškajo, da je videti gladek. Stari Samassovi zvonovi s prezirom gledajo na svoje piskave tovariše, zavedajo se, da jih bodo še preživeli. Te dni so dvignili zvonove v Povirju. Ljudstvo z užitek poskuša novo zvonjenje in fantje se ne naveličajo »stekljanje«.

Potvarjanje imen. Župniku Slamiču v Dekaniji pri Kopru so uradno spreminili ime od bivši prvo in zadnjo črko. Tako je postal Lami. Res fašistovski-genialno.

O gostovanju Milančanov v Trstu, ki ga je organiziral fašistični »Dopolavoro«, krožijo po Trestu trdi dovtipi. Gostilničarji pripovedujejo o mnogih primerih, ki so gostje posnemali Micko Kovačev...

Celje

□ **Požar.** V nedeljo 1931 t. m. okrog 8 zvečer je naznanil strel z Miklavževega hriba, da gori v celjski okolici. Zvedelo se je takoj, da gori pri Mahnu Antonu v Trnovljah. Gorelo je gospodarsko poslopje, v katerem je bila spravljena baš požeta pšenica. Zaradi pomanjkanja vode je bilo reševanje zelo težavno, dasi so pribežale na kraj požara požarne brambe iz Trnovelj, Gaberja in Celja, tako da je poslopje zgorelo skoro do tal in so morali gasilci še zelo paziti, da se ogenj ni razširil na sosedna poslopja. Iz vsega položaja se da sklepati, da je bil ogenj podtaknjen, ker je pred kakimi tremi meseci gorelo tudi pri istem posestniku in je bilo tudi takrat podtaknjeno.

□ **Dve nesreči otrok.** Gorisek Franc, 11letni sin malega posestnika in delavca pri Westnu, doma v Laški vasi pri Storah, je padel 18. t. m. z drevesa in si zlomil desno roko. — Kladniku Juriju, 11letnemu dinarjevemu sinu iz Luč je priletel kamen na levo roko in mu zmečkal palec.

□ **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnišnici je umrla v nedeljo 19. t. m. 30letna šivilja pri tverdi Cerlini v Celju. — V ponedeljek 20. t. m. pa je umrla tudi v javni bolnišnici 47letna dinarica Tifengraber Katarina od št. Ruperta nad Loškim. — N. p. v. m!

Krško

60letnica gasilskega društva. Naše malo, a prijetno in po svoji gostoljubnosti znano posavsko mestce slavi v dne 8. in 9. avgusta 60letnico obstoja tukajšnjega gasilnega društva. Istočasno dobe agilni Krčani tudi svojo motorno brzgalno. V pčšačenje tega dvojnega gasilnega slavlja se vrši istotam tudi zlet Posavske gasilske župe, ki bo gotovo privabil mnogo občinstva in velike mase tovarišev gasilcev iz vseh krajev naše slovenske domovine. Predpriprave so v priznano spretnih rokah dolgoletnega društvenega in župnega načelnika tov. Riharda Engelsbergerja, ki je bil te dni odlikovan z visokim francoskim odlikovanjem in kateri nam je še v svežem in najboljsem spominu izza lanskoletnih gasilsko-kongresnih dni. Že danes opozarjamo javnost na velepomembno slavo v dolnjeposavskem Krškem in priporočamo množičen obisk.

Kulturni obzornik

Knjižne zbirke Jugosl. knjigarne

Ivan Pregelj: »Idile in groteske«.

Izbrani spisi Ivana Preglja v založbi Jugoslovanske knjigarne zelo hitro napredujejo. Čeprav so začeli izhajati šele pred tremi leti, smo dobili sedaj že šesti zvezek, ki vsebuje idile in groteske. Marsikdo bo spoznal šele iz te zbirke pisateljevo izredno plodovitost, prav tako pa se bo mogel vsakdo iz teh izbranih spisov pončiti o resničnem literarnem bogatstvu pisateljevega književnega dela. Prav strnjena celota njegovega dela, kakor nam jo nudijo pričujoči zvezki od avtorja samega izbranih spisov, nas živo prepričuje, da Pregelj po pravici uživa sloves našega najboljšega pripovednika sedanosti.

Tudi zadnji, šesti zvezek je vreden vse naše pozornosti in zasluži, da ga vzamemo v roke. Po snovni zanimivosti nudi braveu čtivo za ure, ko je človek željan duhovnega odpočitka in svezosti, ki jo boš nedvomno polno zajel iz idilično poetičnosti »Osmerih pesmi«, dalje iz zgodbe »Na vakanc«, kjer se idila in tragika vežeta v prelepo pesniško podobo. Prav tako pa tudi vsi sledeči spisi »Veste«, »Beračie«, »V Emav« nudijo zanimive primere pisateljeve neizčrpne literarne iznajdljivosti. Humor in tragika se mešata v grotesknem prividu resničnosti. Razen snovnega pa bo imel še poseben estetičen užitek umetniško dovtetni bravec, kajti oblikovne in stilistične vrlin Preg-

Dnevna kronika

Koledar

Torek, 21. julija: Prakseda, devica mučenica.

Novi grobovi

† V Trzinu je umrla v nedeljo gospa Marija Potokar, mati bivšega trziškega župnika g. Josipa Potokarja. Dočakala je častljivo starost 82 let. Vsem, ki so jo poznali, ko je gospodinjala gospodu sinu v senklastem župnišču v Ljubljani in v trziškem župnišču, bodi priložena v molitvah.

† V Ljubljani je umrla gospa Marjeta Videnič, soproga žel. poduradnika. Pogreb bo v torek ob pol 5 popoldne iz splošne bolnice na pokopališču pri Božjem grobu v Štepanji vasi. Pokojni blag spomin, preostali pa naše iskrene sožalje!

† Laško, V četrtek 16. t. m. je umrl v Gradcu po težki operaciji g. Vivot Anton, posestnik in gostilničar v Mežici. Ker je bila zadnja želja pokojnega, da bi počival tam, kjer je zagledal luč sveta, so ga prepeljali v njegov rojstni kraj Laško, kjer smo ga prepeljali v nedeljo k večnemu počitku. Kako priljubljen je bil rajni Vivot, je pokazal pogreb, katerega se je udeležilo poleg celjske železničarske godbe veliko število domačinov iz Mežice, požarna bramba iz Mežice korporativno — rajni je bil mnoga leta agilen član meziške požarne brambe —, močan oddelek laške požarne brambe in veliko Laščanov. Pri hiši žalosti so se poslovili od njega v lepih besedah njegov stari prijatelj g. Franc Zagoršek iz Moškanc, ob grobu pa je izpregovoril v srce segajoče besede g. dekan dr. Krulc, nato so mu zapele zadnji pozdrav gasilske trobente, ki so ga tolikokrat klicale drugim na pomoč. — Naj v miru počiva!

Osebnosti

Imenovan je za vršilec dolžnosti poveljnika aerodroma 7. zrakop. polka zrakoplovni kap. I. razr. Fran Rus, dosedaj vršilec dolžnosti poveljnika aerodroma 6. zrakoplovne polka. — Po službeni potrebi je odrejen na službo v prizrensko časovno vojni bolnišnici sanitetni poročnik dr. Vladimir Anagnosti.

— Ostavka na državno službo je sprejeta sanitetnemu kap. I. razr. dr. Kazimiru Lavinskiju in lekarnškemu kap. I. razr. Avakumu Sauliju. Oba sta prevedena v rezervu.

Cerkveni vestnik

Za duhovnike bodo duhovne vaje v Domu od 27.—31. julija in 3.—7. avgusta.

Ste li morda živčno onemogli, bolni na želodcu ali na obeh?

Potem pojdite v termalno kopališče

MEDIJA - IZLAKE

(postaja: ZAGORJE OB SAVI)

Popolna dnevna oskrba Din 50—

Ostale vesti

— Brezje: Pri rimski procesiji, ki bo v soboto ob 20.30 ob priliki veličastne razsvetljave cerkve, bo v procesiji igrala tudi godba Prosv. društva iz Trzinca. Na ta večer bodo zbrani zlasti romarji iz Dolenjskega na Brezjah. Do 3000 Dolenjcev je prišlo na Brezje v soboto in nedeljo. Ponovno prosimo, da župni uradi sporoče, koliko izletnikov se udeležijo iz njihove župnije proslave na Brezjah. Polovična vožnja velja za vse vlake pod okriljem železniške direkcije v Ljubljani in sicer od 24. do 29. julija. Izkaznice se daje v pisarni Prosvetne zveze.

— Poslednji maturanti stare benediktinske gimnazije v Celovcu so se prejšnji teden po dolgih letih prvič sestali v Celovcu pri »Sandwirtu« in obhajali 40 letnico mature. Srečo veselega svidenja na tem lepem sestanku je imelo 14 zdravih in čilih tovaršev, 5 je bilo zadržanih, dočim je bila žena že objela vse njihove profesorje in 10 maturantov. Med 29 osemstoletci leta 1891 je bilo 5 koroških Slovencev: pokojni Ant. Janežič, zasebnik v Celovcu, in pok. Val. Limpr, župnik v Kapli v R.; dalje Iv. Krammer, pošl. ur. ravn. v p., v Mariboru; Fr. Malgaj, župnik na Otoku na Koroškem in Jur. Trunk, duhovnik v Leadville (Col.) U. S. A. Od Nemcev sta dva šla v inozemstvo.

— Duhovne vaje za učitelje v uršulinskem samostanu v Ljubljani se prične 26. avgusta zvečer ob 6. K obilni udeležbi vabi predstojništvo.

— Prepovedan inozemski tisk. Z odlokom ministrstva za notranje posle je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej knjige

Bratislavski slovanski kongres

V Nitri.

Noben mednarodni kongres se ne more pohvaliti s tako uspešnim delom in s tako prisrčnostjo kakor kongres kat. slovanskih intelektualcev. Ko smo v Bratislavi, kjer se je med drugim delom ustanovila tudi zveza slovanskih kat. senatorov, končali glavno delo, smo v sredo 8. julija že ob 4. uri odšli na pot v Nitro in nato dalje po prekrasnih Slovaki. Sprejem je bil zelo prisrčen. Vsa postaja je bila v cvetju, zelenju in zastavah. Na peronu in pred postajo se je kar trilo ljudi, četudi smo prišli v delavnici sredi dopoldneva. Pozdravil nas je gospod podžupan mestne občine, ki nam je dal zastoj na razpolago avtomobile. Raz hiš so plapolale zastave. Bogoslovno semenišče nam je postreglo v svoji dvorani z gala zajutrkom.

Znamenita je zlasti stolnica. Eden njen del je iz dobe, ko je knez Privina I. 830. ustanovil tukaj prvo krščansko cerkev. Na mestu sedanje građu je stal Svatoplukov grad, kjer je prebival sv. Metod. V bogoslovnem semenišču je velika škofijska knjižnica ki šteje nad 80.000 zvezkov. Nitra šteje samo 20.000 prebivalcev, vendar ima velik muzej, arhiv, veliko občinsko knjižnico in mestno gledališče. Dočim v Sloveniji s častno izjemo Celja in Pluja žrtvujejo mestne občine za kulturne potrebe od enega do treh odstotkov svojega proračuna, žrtvujejo vsa slovaška mesta kljub enakim krizam šest do osem odstotkov.

V dvorani mestne hiše se je vršilo nadaljevanje bratislavskega zborovanja. Prof. dr. A. Škrábik nam je zelo nazorno, deloma tudi z zanimivimi statističnimi podatki, naslikal sedanje stanje in kulturno stanje Slovaške in izgled katoličanstva za bodočnost. Nato pa je govoril prof. Šedivý, ki ga že ves kongres upošteva kot navdušenega, postrtovalnega in snretnega cirilometodijskega de-

go »Délbaranya és a Trianoni Békeszerződés Revízió«, ki jo je spisal dr. Kazimir Horvat. — Savinjska podružnica T. K. Skala poziva svoje člane, da se udeležijo obveznega izleta na Ojstrico dne 26. julija t. l., ki bo zvečan z otvoritvijo Skalaške Lučke koč. Skupen odhod bo ob sedmih zvečer iz Luč.

— Popravljamo. Prejeli smo: K dopisoma, ki ju je priobčil »Slovenec« dne 9. junija 1951 št. 126 na strani 4 in 5 naslovoma: 1. »Koroška Bela: Procesija na Telovoc« in 2. »Jesenice: Procesija sv. Rešnjega Telesa« Vas vsled zaprosila dravskega žandarmerijskega polka v Ljubljani naprosam, da priobčite sledečo popravko: 1. K dopisu, priobčenemu v »Slovenec« št. 126 z dne 9. junija 1951 na strani 4 z naslovom »Koroška Bela: Procesija na Telovoc« ni res, da mero-dajni funkcijonariji za časa procesije niso ustavili avtomobilskega prometa na cesti, pač pa je res, da je privozil ob času, ko se je vršil blagoslov pri kapelici in ko so stali verniki na obeh straneh ceste en sam avtomobil od Jesenice proti Radovljici, a je šofer ustavil avto in šel na znak nekega ognjegaseca nadaljeval vožnjo. — 2. K dopisu, priobčenemu v »Slovenec« št. 126 z dne 9. jun. 1951 na strani 4 z naslovom: »Jesenice: Procesija sv. Rešnjega Telesa« se o-rožinski procesije niso mogli udeležiti, ker so bili tedaj vsi brez izjeme v permanentni službi. — Državno tožilstvo v Ljubljani, dne 20. julija 1951. Državni tožilec: dr. Lavrenčak.

— Brat zoper brata. 26 letni zidar Alojz Harp je z bratom šel domov k Sv. Marjeti ob Pesnici. Spotoma sin se sprla radi dediščine, pri čemer je segel Harp po samokresu ter streljal na svojega brata. Zadel ga je ob levem udesu. Njegov brat pa je segel po nožu ter ga zabodel v levo prsno stran. Zabodenega Alojzija Harpa so takoj prepeljali v splošno bolnišnico v Mariboru.

— Ker je prišel bratu na pomoč, 32 letni Leopold Arbeiter, posestnik sin od Sv. Martina na Pohorju, je šel s svojim bratom od žeganja v neko kremo, kjer je prišlo med fanti do dejanskega spopada. Leopold Arbeiter je svojemu ogroženemu bratu prišlo na pomoč. Napadalec pa so navalili nanj ter mu prizadeli 6 vbojstev in sicer 2 v prsa, 2 v hrbet, 2 v noge. Arbeiterjevo stanje je zelo resno.

— Polovična vožnja v Šibenik od 23. julija do 23. avgusta. Legitimacije se daje pri »Putniku«, Ljubljana, Dunajska cesta 1.

— Službeni list kraljevske banske uprave dravske banovine št. 41 od 17. julija t. l. objavlja »Zakon o izvozu in uvozu pšenice, rži in pšenične moke«, dalje »Zakon o pooblastitvi ministra za trgovino in industrijo, da sme izdajati naknadne uredbe in predpise o izvrševanju zakona o izvozu in uvozu pšenice, rži in pšenične moke z 27. junijem 1931, kakor tudi o kontrolnih ukrepih za njegovo izvrševanje«, »Zakon o prodaji kmetijskih proizvodov na zeleno«, »Zakon o izpremembi in dopolnitvah v zakonu o pospeševanju kmetijstva z dne 6. septembra 1929«, »Zakon o geološkem inštitutu kraljevine Jugoslavije«, »Zakon o izpremembi pripombe za št. 171. uvozne tarife v predlogu zakona o obci tarifi«, »Uredba o opravljanju pripravniške zdravniške službe«, »Uredba o razporeditvi zvanjskih in službenih zvanj v resoru ministrstva za trgovino in industrijo«, »Uredba o področju in nazivu poedinih odsekov ministrstva za poljedelstvo, dopolnitev pravilnika za vzdrževanje zakona o vinu« z dne 24. julija 1930, »Razglas o ukinutvi mostnine v Sevnici«, »Razglas o II. izdaji »Hotelskega vodnika«, »Objava o prenosu sedeža kletarskega nadzornika za dravsko banovino v Ljubljano«, »Objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1931« in »Izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev v področju dravske banovine«.

— Vsem župnijskim uradom Slovenije. Po župniščih se oglašajo zopet vsiljivi agenti, ki ponujajo slabo blago za drag denar, ponujajo tepihe, belo platno, blaga za 3000 Din, vse skupaj pa je vredno le kakih 1500 Din. Postopajo zelo taktično, ponujajo brisače po 4 Din komad, a ko plačajo tepih in balo blaga, pravijo, da drugi dan pripelje tovarni avto brisače. Kjer se dotični z genti pojavijo, primite jih in naznanite takoj orožnikom, da pridejo na obtožbo klop. — Ogoljufani župni uradi.

— Dražba lovišča občine Dragometlj. V četrtek, dne 6. avgusta 1951 ob 10 se bo pri okrajnem načelnstvu v Kamniku v uradni sobi št. 5 oddal občinski lov občine Dragometlj za dobo 5 let in sicer številni od 1. aprila 1951 do 31. marca 1956 potom javne dražbe v zakup. Dražbeni pogoji so med uradnimi urami pri okrajnem načelnstvu v Kamniku na vpogled.

— Dvojna smrtna nesreča pri motociklističnih dirkah v Splitu. V nedeljo popoldne ob šestih so bile napovedane v Splitu velike motociklistične

lavca in ideologa. Predaval je v slovensčini; izbral je tiste besede, ki so vsem ostalim slovanskim jezikom najbližje; za bolj neznanimi slovanskimi izrazi je dodal kakih deset čeških odnosno slovaških, kakih 5 ruskih in poljskih besed in vsi Slovani so ga popolnoma razumeli do podrobnosti. Njegova izvajanja o praktičnem delu slovanskih izobražencev v službi pacifizma Pija XI. so jasno pokazala bistveno zvezo med cirilometodijsko idejo, katoliško akcijo, socialnim vprašanjem in pravim pacifizmom. V papeštvu se uveljavlja pacifična ideja v novi dobi šele od tedaj, ko se začne z Leonom XIII. papeži zanimati za cirilometodijsko idejo, četudi bi po izgubi papeške države pričakovali prejšnjo masovnost in bojevitost. Čim več je kateri papež delal za cerkevno zedinjenje tem večji je tudi pacifist. Cirilometodijski sedanji papež je v resnici še večji pacifist od Benedikta XV. Po pijeveh besedah v okoliščini Ub arcano ogrožata svetovni mir materialistični gospodarski egoizem ali kapitalizem in pretirani narodni egoizem ali nacionalizem. Pacifizem ne pomeni odrekanja svojih pravic. Pax Christi in regno Christi je posebno potreben Slovanom, ki se niso dovolj opomogli od svetovne vojne. V slučaju vojne bi se vojne grozote odigrale zopet na slovanskih tleh, kar bi mnogo škodovalo kulturnemu, verskemu, moralnemu in gospodarskemu razvoju. Boji med Slovani bi bili tem strašnejši, ker so spori med brati vedno srdečiji nego med tučji. Med Slovani je mnogo eksplozivnih snovi. Prehodi med posameznimi narodi so večinoma tako zabrisani, da je skoraj nemogoče potegniti popolnoma pravične meje, ki bi zadovoljevale vse. Med Slovani je toliko neenakosti in neresenosti socialnih ter gospodarskih vprašanj, da se dajo rešiti edino v duhu ljubezni in spravljivosti. Po praktičnih predlogih, kako delovati v mirolnem in spravljivem smislu, se je izrecno dolaknil z vso taktičnostjo, ljubeznijo ter pravico do obeh strani vprašanja, ki ga nikdo ni upal načeti, četudi je bilo vsi udeležencem ves čas na srcu, namreč poljsko-ukrajinskih odnosov. V interesu Poljske je, da

Ne surogat, temveč prava najplemenitejša kava brez kofeina, to je

KAVA HAG

dirke Jugoslovanskega primorskega motokluba, in sicer na cesti v Meje. Okrog pol petih popoldne je zavozil na cesto dirkač Vlahovič, 28 letni trgovec iz Splita. Naenkrat mu je odpovedalo krmilo in motrono kolo je začelo begati po cesti sem in tja. Slučajno je bil ob tistem času v bližini 11 letni dečko, Ivan Ružič Tomin. Vanj se je zaletel Vlahovič s podviganim motornim kolesom. Posledice so bile strašne. Dečko in vozač z motornim kolesom vred sta zletela kakih deset metrov v stran. Vlahovič se je pri tem razbila lobanja, mali Ivan pa je dobil nevarne poškodbe po vsem telesu. Pripehlasi so oba v bolnišnico. Vlahovič je po kratkem času umrl, dočim dečko umira.

— Povsod veliki požari. V občini Vladimirovac v bližini Alibunara je pretekli teden divjal silovit požar, ki je upepelil 21 gospodarskih poslopij. Zgorelo je tudi mnogo žita. Stanovanjska poslopja so deloma rešili — V Indiji je gorelo v enem dnevu kar na dveh krajih, in sicer v presledku pol ure. Pogorelo je dvojne hiše z gospodarskimi poslopji vreden. — V Sanaju v Vojvodini je predpretekletne noči divjal silen požar, ki je napravil škodo za pol milijona dinarjev.

— Težka prometna nesreča pri Novem Sadu. Na cesti med Novim Sadom in Starim Futugom se je v soboto pripetila težka prometna nesreča. Avtobus, ki oskrbuje promet med Novim Sadom in Starim Futugom, je povozil 17 letnega ključavničarskega vajenca Stefana Lorenca, ki se je peljal s kolesom pred avtobusom. Avtobus se je od zadaj zaletel vanj in ga v loku vrgel s kolesa. Lorenc je padel na sredo ceste, nakar so šla čez en kolesa težkega vozila, ki so ga povsem razmatarila. Lorenc je bil na mestu mrtve. Kakor je ugotovila preiskava, je Lorenc zakrivil nesrečo sam po lastni ne previdnosti.

— Gospodinske knjige! Dobra, praktična knjiga, ki podaja našim gospodinjam vsa potrebna navodila in nasvete za vsakdanjo opravila bodisi v kuhinji, gospodinjstvu, vrtnarstvu itd., je zdaj bolj kot nekdaj neobhodno potrebna. Kot najpomembnejše navajamo: Sadije v gospodinjstvu, navodila o ravnanju s sadijem, domači sadni uporabi in o konserverjanju sadija in zelenjavi. Spisal M. Humek. Din 24. — Prehrana po najnovejših zdravstvenih načelih, po dr. M. Bircher-Bennerju in po birki kuharskih receptov ge. Berte Brupbacher-Bircherjeve v Zürichu priredila Stef. Humekova. (Vegetarijanska in nekuhana hrana.) Din 30, vez. Din 40. — Gospodinjstvo, navodila za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Sestavila S. M. Lidvina Purgaj. Cena Din 40, vezana Din 60. — Nasveti za hišo in dom. Po raznih praktičnih virih priredil J. Majdič. Din 20, vez. Din 30. — Domači vrt, praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Priredil M. Humek. Din 42, vez. Din 54. — Prikojevanje perila po životni meri, sestavila Ema Arkova. Din 40. — Perotinarstvo, navodila kako vzgajamo in gojimo kuretno in druge domače ptice. Sestavil A. Slivnik. Din 40, vezana Din 50. — Zel in plevel (domači zdravnik), slovar naravnega zdravljenja. solnce, zrak, zemlja in voda. Sestavil Fr. Magister. Din 60, vez. Din 75. — Vse te knjige se naročajo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Kakor nam javlja uprava velesejma v Lipskem bo trajal jesenski velesejem od 30. avgusta do 3. septembra. Na razstavnem prostoru v paviljonih 1, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 19 in 20 bo prirejen obnem tudi velesejem za stavbne, hišne in obratne potrebščine. Tekstilni velesejem se zaključuje 4. septembra. Vsa pojasnila dobiti brezplačno pri W. Erken-u, Zagreb, Starčevićev trg 6-11, tel. 75—91, naslov za brzojavke: Erkenag Zagreb ali pri uradu Lipskega velesejma Belgrad, Knez Mihajlova 33.

— Pri motenju prebave, bolečinah v želodcu, gorečici, slabostih, glavobolu, migljanju pred očmi, razdraženosti živcev, pomanjkanju spanja, slabem počutju, nerazpoložnosti in delo povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica odprte telesa in poživiti kroženje krvi. Poizkusi na vseučiliških klinikah so dognali, da so alkoholi, ki so trpeli na želodnem katarju, po zavživanju »Franz-Josef« vode zopet dobili slast do jedi v razmeroma kratki dobi. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

se pravično reši to vprašanje. Nemške intrige bodo med Slovani onemogočene, ko se pravično uredijo odnosi med Poljaki in Ukrajinci. Močna Poljska pomeni močno Slovanstvo in najboljšo oporo slovanskega katoličanstva. Ko se je po predavanju dvignil voditelj poljske delegacije dr. Kruzynski, se je videlo, da je duh Cirila in Metoda zmaga nad duhom tistega Vihinja, ki je za Nitro oviral in uničeval delo sv. Metoda in njegovih učencev.

Predavanju so prisostvovali nitranski škof Kmetiko, škof Jantassch, olomuški pomožni škof Stavel, nekaj mestnih svetnikov, s podžupanom in srezki načelnik, ki so tudi pozdravili kongres. Mestna občina je dala svojo krasno posvetovalnico na razpolago za zborovanje slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda, kakor tudi veliko dvorano za zborovanje inteligence. Apostolati posameznih škofij so poročali o dosedanjem delu in o bodočih načrtih ter razpravljali o bodočem velehradnem kongresu. Pokazalo se je, da se Slovenci preko apostolata med vsemi slovanskimi narodi najbolj uveljavljajo v občini cerkvi. Značilno je bilo, da sta zborovanju apostolata prisostvovala dva lajka, eden je zastopal mariborsko škofijo in poročal o delu apostolata v njej, drugi pa je bil pravoslavni Rus docent dr. Vilinski, kar je izredno dobro vplivalo na prisotno pravoslavno rusko delegacijo. Jasno je spoznala, da katoličani nimajo s pravoslavnimi nikakih zahrbitnih namenov in da res nečesto prozelitizma. Ta spretna Grivčeva poteza jih je še bolj prepričala, da je resno mišljena njegova izjava na kongresu. Vera nam je nekaj tako svetega, da je ne predažemo in ne kupujemo. V verskih zadevah zahtevamo svobodo in naj bo v medsebojnih odnosih odločilna vest.

V slavnostni dvorani je nitranska občina priredila udeležencem svečan obed, ki so se ga udeležili škofje in zastopniki oblastev. Svirala je vojaška godba. Popoldne je dala občina udeležencem na razpolago brezplačne avtomobile za izlete v okolico. Zvečer smo se odpeljali v znamenito kopališče Trentjanske Teplice, kjer so nas čakali novi čudeži slovaškega gostoljublja.

— Podružnica SLD v Ribnici je radi proslave 100 letnice rojstva Frana Levstika priredila svojo prireditvev od 26. julija na 16. avgust. Kdor se hoče resnično lovsko zabavati, naj poseti to pravo ribniško prireditvev.

— Zakaj — Zato! Povesti za mladino, angleški spisal Rudyard Kipling, iz angleščine prevedel Griša Koritnik. (Zbirka mladinskih spisov.) V platno vezana Din 40. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

— Za poletne izlete vam nudi najbogatejšo izbiro provianta velemesarija Slamič na Gospodarski cesti.

— Anf. Rru. Legatov Enoletni trgovski tečaj v Mariboru. Vpisovanja ustumno ali pismeno v Slovenski ulici 7, zraven trgovine Wögerer, od 8 do 12 in od 2 do pol 7. Solski programi brezplačno!

— Sprejme se takoj več akviziterjev z boljšim nastopom. V poštev pridejo le dijaki višjih ter srednjih šol. Ponudbe pod »Osrednje mlekarne, Ljubljana.

— Zdravje in spanje. V splošnem zadostuje odraslemu 7 do 8, otroku 9 do 10 ur spanja. Veliko važnejši je trden spanec od dolgotrajnega. Prvi spanec je po navadi najtrdnjši. Ljudstvo čista pravilno pravi: ura spanja pred polnočjo je boljša, kot tri ure po polnoči. Kdor težko zaspi, ali kdor ima nemirno spanje, bi se moral na vsak način prepričati, če ni temu mogoče kriv nepravilen način prehrane ali čezmerni vžitek kave. Kofein je tista snov v kavi, k povzroča nemiren spanec. Vsak kg kave vsebuje 10 do 15 gr tega močno delujočega dražila. O blagodejnosti načina življenja brez kofeina se prav očividno lahko prepričate, ako se vsaj na štiri tedne oarčete kofeinu s tem, da pijete le kofeina prosto, popolnoma neškodljivo kavo Hag, katera vam nikoli ne more pokvariti spanja, tudi če jo pijete pozno zvečer. S higijenskega stališča pomeni kava Hag res velik uspeh.

Ormož

Po odhodu g. Lešnika v Ptuj smo bili več tednov, in sicer v najbolj kritičnem času, brez živnozdravnika. Pred kratkim se je naselil v Kuhačevci hiši novi živnozdravnik Nardin. — Znova trgovka in gostilničarka Matilda Anderlič je umrla vsled srčne kapi. Imela se je podvrčati operaciji, pa je ni prenesla. — Splošna navada je, da se prireajo podoknice na predvečer godu ali ob drugih prilikah vsaj pred polnočjo. Pri nas pa hočejo biti nekateri v tem oziru originalni in imajo podoknico in govorniške vaje na cesti, če hočete, tudi ob 2 jutraj. No, do takrat se ozačje gotovo primerno ohladi in glava primerno ogreje. — Zagrebške Novosti so prinesle pred dnevi eno celo stran dolgo poročilo s slikami pod naslovom: Ormož — jugoslovanski Gallspach. Najbrže vsled tega ker je v zadnjem času pritisnilo v Ormožu lepo število raznovrstnih bolnikov, posebno iz Hrvatske, ki iščejo zdravlja pri našem domačem »Zeileisu« dr. Majeriču, ki zdravi po Zeileisovi metodi. Zdravi se okrog 40 ljudi. Baje je za mesec avgust že vsnaprej zasedeno.

Mozelj

Dolgi meseci so že minili, odkar je pri nas zadnjič izdatno padel dež. Bila je sem in tja kakšna ploha, a to je naši zemlji prav malo zalego. Seme se je skoro posušilo stojiče, otave ne bo mnogo, če jo sploh bo toliko, da bi se splačalo kositi. Kmetovi sadeži so v rasti zastali in si ne bodo mogli mnogo pomagati, če tudi bi prišel tako zaželjeni dež.

Vode zmanjkuje. Šele v takem času, ob suhi, se zna ceniti vodovod, če deluje v redu. Z našim vodovodom je pa vedno križ. Okoliške vasi so pa glede vode še bolj prizadete. Zemlja je še bolj plitva in zato se je še preje vse posušilo. Prav mnogo vasi je brez pitne vode ali pa celo brez vode sploh. Najslabše je na Škriplju, kjer pitne vode nimajo že mesec dni. Imamo sicer studene, ki je najbolj mlaki podoben, a je tudi ta odpovedal. Živino gonijo na Kolpo, po zelo strmih bregu v dolino, ki je nižja za več kot 300 m. Ubogi ljudje in z njimi živina.

Kako skrbni naš občinski odbor za kulturni napredek občanov, je prav jasno pokazala zadnja občinska seja. Tukajšnji poštni urad vzdržuje raznašanje pošte po okoliških vaseh dvakrat na teden. Pred leti pa je na pobudo g. župnika Kapša, občinski odbor dovolil pismonoši 150 Din mesečno kot nagrado za tretji dan raznašanja pošte v tednu. Nedavno pa je pismonoša prosil, naj se mu k tem 150 dinarjem primakne kaj malega. In močje so na seji sklenili, da se mu nič ne zviša, le tretji dan raznašanja pošte naj odpade, plača 150 Din mu pa seveda ostane. — Mogoče je to nova plača za raznašanje vabil k občinskim sejam? Stedenje! Proti temu sklepu so nekatere prizadele vasi napravile pritožbo in obnem prošnjo, naj se vendar pusti tretji dan, a pismonoši naj se primakne 50 ali nekaj več dinarjev. Nekateri sicer niso storili svoje dolžnosti, pravijo, dasi se štejejo med inteligentne, da jim je vseeno, če dobe pošto samo enkrat na teden!! Mi vemo, da to ni res, če je res, žalostno dovolj, ampak vemo, da so tu zadaj vse drugi motivi. Zadnja seja je ponovno sklepala o tem. In dobro so se vodili močje naše občine držali. Gladko so odbili z 11:4. Dovolj, če se dvakrat raznaša! — Mi bi tu samo dostavili: Mogoče bi njim bilo najbolj prav, če bi se pošta sploh ne nosila. — Nam pa bi bilo kaj drugega še bolj prav! — Ali je po takih sklepih čudno, če bližnji sosedi trdijo, da je kofeinski kmet še daleč za njimi? Sicer pa, kdor je v enem zadnji, je zadnji tudi v drugem! Kakšen gospodar, tak sluga!

Direkcija rudnika Velenje razpisuje za na dar 27. julija 1931 ob 11 dopoldne nabavo

25.000 kg pšenične moke

Pogoji se daje pri podpisani. Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje.

Učimo se spati

Kdo bi dejal, da vsaj spati zna vsako živo bitje, ne da bi se mu bilo treba tega šele učiti. Pri nižjih bitjih to vsekakor velja, pri človeku pa um in živeči tudi iz spanja napravljajo za marsikoga težko vprašanje. Dr. Donald A. Laird, vodja duševnega laboratorija na univerzi Colgate v Hamiltonu, daje glede spanja naslednja navodila:

Na spanje se je treba duševno pripraviti. Nastopiti mora duševno pomirjenje. Če nam

100 let belgijskega kraljstva. Dne 21. t. m. poteče 100 let, odkar je princ Leopold Sasko-Koburski prisegel na ustavo združenih belgijskih držav in postal prvi belgijski kralj Leopold I.

je to po razburljivem dnevu ali večeru težko, potem dosežemo s toplo kopeljo 30 stopinj Celzija v 15 minutah prava čuda. Prav za prav bi moral zmociti vsak človek toliko samozatajevanja, da bi bil brez zunanjih sredstev kos vsakemu duševnemu stanju; ker je pa med nami še mnogo takih, ki se morajo tega šele naučiti, ni da bi taka zunanja sredstva zametali.

V spalnici naj prevladuje modra ali zelena barva, ker ti barvi učinkujeta pomirjevalno. Rdeča in rumena barva vplivata vznemirljivo in jih zato v spalnicah ne za opremo

Orjaški novi topovi

Na angleških pomorskih manevrih na Severnem morju so preizkusili nove vrste topove in granate, katerih učinek presega baje vse dosedanje uspehe na tem področju. Za cilj je služila ladja »Emperor of India«, ki se je v par sekundah potopila. Novi topovi so iz nove vrste sestavljenega jekla, ki ga imenujejo strokovnjaki nikeltrom — molybdenum. Top je zgrajen po Kruppovem načelu, da mora biti cev popolnoma masivna, ne pa v krivi črti izstrugana. Vsekakor bodo to cevi, ki so zvarjene brez šiva. Novo jeklo je tako silno prožno, da je mogoče izdelovati tako dolge cevi, kakor se doslej ni zdelo mogoče. Na ta način se začetna brzina izredno pospeši. Ker je novo jeklo znatno lažje, tudi vprašanje teže ne dela nobenih ovir.

Magnati pri kartah

V dunajskem Jockey klubu sta neke noči 1. 1906 kvartala poljski grof in petdesetkratni milijonar Andrej Potocky, ki je bil takrat guverner v Galiciji, in pa po svojem kvartopirstvu zloglasen ogrski kavalir Nikolaj pl. Szemere de genere Huba. V teku 8 ur je Szemere obral grofa za pol milijona kron. Ko je Potocky popolnoma mirno podpisal zadnji ček za četrto milijona kron, je vstal izza mize in hotel oditi, češ, da ima neki političen sestanek. Na nujno prigovarjanje pl. Szemereja je sprejel revašno partijo za naslednji večer. Prišel je, a igral brezbržno in zopet izgubil. Naslednji dan so pa poročali vsi avstrijski in madžarski listi, da je pl. Szemere pri karti dobljenemu pol milijonu kron dodal iz svojega še cel milijon in ves poldrugimilijon daroval v dobrodelne namene v Avstriji in na Ogrskem.

Londonški zakladni urad, kjer se vrši posvetovanje strokovnjakov glede izvedbe Hooverjevega načrta.

ne za stene ne uporabljajmo. Seveda velja tudi zopet tu, da bi moral znati biti človek od svoje okolice neodvisen in se po lastni volji obvladati; ker pa ni vselej tako, moramo pravilno izbirati tudi barve za svoje stanovanje.

Kako važno je, da se duševno in čustveno pripravimo na spanje, priznava John D. Rockefeller star., ki je enkrat dejal: »Kakor hitro ležem k počitku, si ne dovolim več, da bi le samo na uro pogledal.« Tako se je treba varovati vsega, kar povzroča budnost ali vznemirjenje.

Smotno, pametno moramo skrbeti za to, da popusti v nas vsaka napetost, tudi telesna. To popuščanje napetosti se mora vršiti že med bdenjem in pa začasa, ko nas prevzema spanec. Vseučiliški profesor dr. E. Jacobsen v Chicagu je pa dognal, da je pri odpočitku bistveno, da ponehaje napetost stopnjema, od minute do minute (progresivno odpočivanje). Navadno nastopi odpočitek, ko zaspimo, le deloma: včasih so noge in roke že precej odpočite, toda napetost vratnih in obraznih mišic še ni popustila. Napetost mora pa popolnoma in brez ostanka prenehati, če naj priinese resnično pomirjenje; v nobeni mišici ne sme ostati niti malo napetosti.

Ko se tedaj pripravljamo na spanje, moramo v prvi vrsti paziti na to, da ne bo tod in tam skupin mišičevja, ki bi bile še kakorkoli napete. Kakor poroča dr. Jacobsen, morejo taki zaostanki v majhnih skupinah mišičevja odganjati spanec. In drugi mora popuščati napetost stopnjema, od minute do minute. Ob normalnem razpoloženju popusti napetost avtomatično v trenutku, ko ležemo v postelji; s tem se pa ne smemo zadovoljiti, marveč moramo popuščanje napetosti zavestno in smotno stopnjevati od minute do minute, dokler se ne pogreznemo v globok sen.

Zaostanki napetosti v kaki skupini mišic utegnejo povzročiti slabe sanje, zaradi katerih smo naslednji dan slabo razpoloženi. Zadnjič se je nekomu nekaj strašnega sanjalo. Menil je, da se nahaja med mostom in vlakom in da ga bo vsak hip strlo. Kričal je v spanju, da so vsi prestrašeni prihiti njegovi domači. Pokazalo se je, da je imel desno nogo zagvozdano med žimnico in koncem posteljice. Na ta način je v nogi nastala napetost. Ta zgled kaže, kaj more povzročiti tudi le neznatna napetost.

Adachi, predsednik mednarodnega sodišča v Haagu, kjer se je 20. t. m. pričela obravnava o nemško-avstrijski carinski uniji.

3leten otrok izdal mater

Dne 7. t. m. se je kopala v wienernerstadskem kanalu žena pomožnega delavca Jožefa Beer. S seboj je imela svoje tri nezakonske otroke: triletnega Adolfa ter dveletnega Hermana in šest mesecev starega dojenčka. Med kopanjem je zmanjkalo dveletnega Hermana, o katerem je mati tožila, da je nenadoma utonil. Uvedli so proti njej preiskavo zaradi premajhne pažnje. Raztelesenje je pa ugotovilo, da se otrok ni v vodi zadušil, marveč da je umrl zaradi pretresa možgan. Tudi od drugod je prejela policija opozorilo, da je Beerova otroka sama umorila in z njim že prej vedno grdo ravnala. Beerovo so zaprli, a ker je sama odločno vztrajala pri prvi izjavi in ni bilo proti njej nobenih dokazov so jo nameravali izpustiti. Tu je policija zvedela, da je triletni Adolf o priiliki pogreba svojega brata svojim rednikom dejal: »Mama je Burlija vrgla v kanal!« Odvedli so otroka h kanalu in ga vprašali, naj pokaže, kako je mama takrat naredila. Ko so potem materi nenadoma povedali, kaj je povedal sinček, jo je to čisto strlo. Priznala je svoj čin in povedala svojo tragično zgodbo. Njen mož je jetičen in brez dela. Sklenila je vtopiti vse tri otroke in še sama sebe. Ko je pa vtopila Hermana, se je bala, da bližnji kopalec ne bi opazili njenega početja. Zato je odnehal in rekla, da ji je otrok ponesreči utonil. Izročili so jo sodišču, kjer je preiskovalnemu sodniku ponovno skesano priznala svoje dejanje.

Poostrena izbira rdečih nabornikov

Sovjetsko vojaško glasilo »Rudaja Zvezda« poroča, da je politična uprava rdeče vojske sestavila načrt, po katerem bodo poslej pri naboru novincev še bolj pazili na razredno pripadnost. Ze pri prihodnjih jesenskih naborih ne bodo odklanjali samo meščanskih, duhovniških in kulaskih sinov kakor doslej, marveč bodo strogo ločili med komunisti in nekomunisti tudi pri drugih nabornikih. List utemeljuje to s tem, češ, da se vtihotaplja v vojsko vedno več »razrednih sovražnikov«, da bi se skrili pod vojaško obleko in v sredi čet nadaljevali svoje protiljudsko delo.

Nova knjižnica Nemškega muzeja v Münchenu, ki služi poslej namesto zgorele steklene palače za umetnostne razstave. Zgradbo so izročili novemu namenu te dni.

Kako znajo Američani

Znano je, kako ravno v Ameriki velja, da iz malega raste veliko in kako je velika večina tamkajšnjih bogatašev začela tako rekoč iz nič. Naše kmetovalce in male pridelovalce bo zanimalo tole:

Pred blizu 60 leti je prišel v Ameriko nemški vrtnar Koch iz Poznanja, brat slavnega učenjaka prof. dr. med. Kocha. Naselil

žalo polno zemlje in peska, so bili Kochovi sadeži popolnoma snažni in zato toliko bolj vablivi — in dražji. To pa še ni bila vsa korist trošenja slame. Marveč je debela plast slame varovala lahna, peščena tla tudi pred izsušitvijo, in ko so drugim pridelovalcem rastline v suši omagale, so Kochovi nasadi še dobro uspevali. V teku 25 let je postal Koch bogat farmar, ki je imel 140 juter zemlje nasajene z jagodami. Američani imenujejo vrtno jagodo »straw-berry« — slamnate jagode — Kocha pa »Strawberry-Koch«. Danes pridelujejo jagode na Kochov način po vseh Združenih državah pa tudi v Kanadi.

A ne samo jagodam prija slama, marveč tudi krompirju. Američani sade krompir v brazde; ko je krompir v zemlji, poravnajo površino z valjem, potem pa potrosijo za čevljev na debelo slame. Tako ostane krompir, dokler ne dozori. Slama prihrani vsako okopavanje in osipanje — ne da zrasti plevelu in zadržuje vlogo. Na noben drug način se ne da doseči tako obilnega, zdravega in okusnega krompirja. — Kaj, če bi kdo tudi pri nas poskusil tako?

Jadralica »Gutimara« v sidneyski luki, s katero sta Norvežan Anders Johannsen (desno) in Avstalec Benson plula iz Švedske čez Atlantik in skozi Panamski prekop v Avstralijo. Skoraj 30.000 km dolgo vožnjo sta ob nepopisnih naporih zmagala v 10 mesecih. Ribiška jadralica je dolga samo 8 m.

se je dobro uro od mesta St. Louis (Missouri). Začel je z malim. Lotil se je pridelovanja jagod. Pri tem si je izmislil naslednjo novost: Da bi strahoviti nalivi, ki so v ondodnih pokrajinah običajni, jagod ne zbili v tla in ne onesnažili z zemljo, je Koch vse jagode zgozdaj spomladati nastiljal za čevljev visoko s pšenično slamo, ki jo je mogoče tam zelo ceno kupiti. To ravnanje je onemogočilo rast plevela, ne pa jagod, ki so s svojimi listi in cvetnimi stebelci veselo prodrlje na sonce. Ko so potem prišli nalivi, so polegile debele jagode po slamnati stelji, ki jih je obvarovala vsakega dotika z zemljo. In ko so drugi pridelovalci pošiljali na trg jagode, katerih se je dr-

Hugh Herndon (levo) in Clyde Pangborn, ameriška letalca, ki bosta poizkusila potolči svetovni rekord Posta in Gatty-ja z novim poletom okrog sveta. Potovala bosta s posebnim letalom, s katerim upata leteti 8000 km, ne da bi pristala, in to s hitrostjo 200 km na uro.

Švica razljudena

Zadnji kritični časi v Evropi so izredno občutno vplivali na tujski promet v Švici. Skoraj vsi Nemci so predčasno odpotovali domov; a tudi Američani in Angležev je mnogo manj nego druga leta. Švicarska letovišča so skoraj docela osamela.

»Moj krojač je izjavil, da je zame izredno težko delati.«
»Zakaj pa? Saj si vendar čisto pravilne rasti.«
»Seveda — ampak ne plačam ne.«

Iz negloboke reke kriči nekdo na pomoč. Prof. Peresnik, ki gre slučajno čez most, pogleda dol in vpraša: »Ali ste padli v vodo?«
»Ja kaj pa — ali morda mislite, da tu stanujem?«

Gorje pticam! Javlja se nova moda ki zopet uvaja na ženskih klobukih za okras ptice in plitje perje. Prijatelji živali že dvigajo protest — in prav imajo.

Neznana kuga v Argentini

V mestu S. Juan v Argentini se je pojavila nevarna kužna bolezen, o kateri oblasti ne objavljajo podrobnejših podatkov. Da je nevarna, prča dejstvo, da so ukrenili najstrožje odredbe proti razširjanju in med drugim zaprli vse javne lokale in cerkve.

Vseučiliški profesor Besteiro, ki ga je španska narodna skupščina izvolila za svojega predsednika.

Gospodarstvo

Hmeljsko leto 1930-1931. Iz Frankfurter Zeitung posredujemo te-le zanimive podatke o hmelju: Zaradi nizkih cen hmelja v l. 1929 se je z hmeljem kultivirana površina zmanjšala v letu 1930 vspevovod, od tega v Evropi od 67.203 ha na 48.905 ha, na celotni svetu pa od 78.750 ha na 57.880 ha. V Jugoslaviji se je zmanjšala od 10.000 ha. v 2.580 ha, od tega v Sloveniji o 3.000 na 1.880 ha. V Vojvodini pa od 7.000 na 1.200 ha, torej naravnost katastrofalno, kakor v nobeni drugi državi ne. Pridelki 1930 je bil razen v Češkoslovaški manjši kot 1929. Po podatkih nürnberške tiskovne J. H. Barth & Sohn je znašala površina leta 1928 81.122 ha, letos pa znaša le še 50.000 ha. V zadnjih treh letih je torej hmeljarstvo nazadovalo za 40%. Svetovna produkcija piva dalje pada. Važno je, da so odločilni za presoj hmeljskega trga liče momenti: prenapolnjena skladišča, nazadovanje konzuma piva ter je tako računati na manjši odjem. Zanimivo je, kako se vse države trudijo regulirati hmeljski trg. Tako je Nemčija uvedla prisilno porabo domačega blaga, kakor tudi Francija in Anglija. Nadalje je Nemčija ustanovila hmeljsko prometno družbo z omejeno zavezo, ki vkladisti hmelj. Tudi Češkoslovaška je ustanovila za prevzem hmelja hmeljski sindikat, Francija in Madžarska sta povišali uvozne carine na hmelj, katere hoče povečati tudi Nemčija. Kanada je celo podvojila carine na hmelj. Tudi pri nas bi bilo potrebno, da se kaj ukrene za zaščito našega hmeljskega produkta.

Žetev v donavski banovini je prav dobra. Do seza na ha celo 34 met. stotov, v Banatu so cele vsi imele 30 stotov pridelka na ha. Skupno je v vsej banovini bilo pridelani na 857.000 ha 13.99 milj. met. stotov pšenice, povprečno na ha 15.44 (lani 11.39) met. stota.

Nova d. d. Meteor, Belgrad; glavica 1 milj. Din; prodaja kmet. in drugih strojev.

Vpis v trgovinski register, Steh et Drobnic, lesna industrija in parni mlin, Videm-Dobrepolje.

Vpisi v zadržni register: Električna zadruga za vas Log, r. z. z. o. z.; Živnorojska zadruga v St. Lovrencu ob Temenici, r. z. z. o. z.

Nova gospodarska revija. V Zagrebu je začela izhajati revija »Merkantile«, ki jo izdaja Zdrženje absolutov trgovskih akademij. Urednik je g. Mil. P. Naprta. List ima tudi literarni del.

Borza

Ljubljana, 20. julija.

Denar

V današnjem deviznem prometu so bili tečaj deloma nižji uvrstili se je pa Curih. Promet je bil znaten posebno v devizi Curih in je vse zaključene devize dela Narodna banka. Povpraševanje za Berlin je znatno, pa do zaključkov ni prišlo. Iz Newyorka javljajo tečaj 12.40-12.50. Nadalje je bila v Ljubljani zaključena tudi Budimpešta izvenborzno po 988.50.

Ljubljana. Amsterdam 227.87-227.71, Bruselj 785.96-788.32, Curih 1096.95-1100.25, Dunaj 793.08-795.48, London 273.69-274.51, Newyork 5632.79-5649.79, Pariz 221.36-222.02, Praga 167.12 do 167.62, Trst 294.52-295.42.

Zagreb. Amsterdam 22.787-22.7971, Dunaj 793.08-795.48, Bruselj 785.96-788.32, London 793.08-795.48, Milan 294.52-295.42, Newyork kabin 56.4379-56.6079, ček 56.3279-56.4979, Pariz 221.36-222.02, Praga 167.42-167.62, Zürich 1096.95 do 1100.25.

Belgrad. Amsterdam 227.87-227.71, Bruselj 785.96-788.32, Curih 1095.95-1100.25, Dunaj 790.80 do 795.48, London 273.69-274.51, Newyork 56.3279 do 56.4979, Pariz 221.35-222.92, Praga 167.12 do 167.62, Trst 294.52-295.42.

Curih. Belgrad 9.10, Pariz 20.18, London 24.925, Newyork 514.50, Bruselj 71.65, Milan 26.765, Madrid 47.85, Amsterdam 207.10, Dunaj 72.325, Stockholm 137.50, Oslo 137.30, Kopenhagen 137.30, Sofija 3.725, Praga 15.225, Varšava 57.65, Atene 6.65, Carigrad 2.44, Bukarešta 3.05, Helsingfors 12.925.

VREDNOSTNI PAPIRI

Tendence za državne papirje je bila danes slabša. Tečaj so deloma popustili, Prometa je bilo malo. Posebno je nazadovale tečaj 7% Blerovega posojila. Bančni papirji so ostali neizpremenjeni. Poleg običajnih zaključkov v delnicah Union in Jugobanke po neizpremenjenih tečajih je bila zaključena Prastediona po črstem tečaju 957.50 in 960. Med industrijskimi papirji je prišlo do zaključkov v delnicah Drave in osješke Sečereane, nadalje v delnicah Union mlina in Vevč, sled-

nje po 120. Trboveljska je nazadovala od 245 na 240.

Ljubljana. 7% inv. pos. 8% bler. pos. 90 bl. agrari 7% bler. pos. 80 bl. Celjska pos. 150 d. Ljublj. kred. 120 d., Prastediona 950 d., Kred. zavod 195 d., Vevče 120 d., Stavbna 40 d., Ruše 145 d.

Zagreb. Drž. pap. 7% inv. pos. 85.50 bl. agrari 47-50, vojna škoda ar. 376-377, kasa 376 do 377 (370-375), 8. 374 d., 12. 378-382, 8% bler. pos. 85-90, 7% bler. pos. 75-75.25 (76.75, 74), 7% pos. Drž. hip. b. 77-80 (80), 6% begl. obv. 60.50-61.50 (62).

Bančne delnice: Hrvatska 50-60, Poljo 53.50 do 55, Kreditna 121-126, Union 150-151(150), Jugo 67-68 (67), Lj. kred. 120-125, Obrtna 36 d., Prastediona 957.50-963 (957.50-960), Srbska 190 do 192, Zemaljska 120-122. — Industrijske delnice: Nar. sum. 25 d., Guttman 111-115, Slaveks 25-27.50, Slavonija 200 d., Danica 65-75, Pivara Sar. 210 bl., Drava 235-236 (235), Sečerašna Osijek 225-230 (230), Osj. ljev. 190 d., Brod. vag. 54 bl., Union 60-65 (60), Vevče 120-122 (120), Isis 46 bl., Ragusea 300 d., Oceania 190-200, Jad. plov. 450 d., Trboveljska 238-240 (245, 240). — Skupni promet brez kompenzacij 11.226.000 Din.

Belgrad. Narodna banka 6.450, 7% inv. pos. 84-84.75 (85, 50.000), vojna škoda 370-373 (371, 376, 700 kom.), 9. 378 (100 kom.), 11. 380 d., 12. 380-384, begl. obv. 62 (360.000), 7% bler. pos. 77 bl.

Dunaj. Don. sav. jad. 92.17, Wiener Bankverein 14.45, Escomptege. 149.50, Union 18, Alpin 14, Trboveljska 28.50.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je ostal docela neizpremenjen, ravno tako tudi cene. Prometa je manj kakor običajno ob novi letini, ker je odpadel moment negotovosti. Sedaj so razmere v žitni trgovini popolnoma stabilizirane. Koruza je nadalje čvrsta pri neizpremenjenih cenah.

Novi Sad. Koruza; bč. 105-107.5, okol. Sombor 107.5-110, bn. 98-100, ar. okol. Indija 105 do 107.5, sr. okol. Šid 107-110. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 29 vagonov, koruza 16, moka 9, otroci 11 vagonov. Tendence: koruza: trdna, ostalo: neizpremenjeno.

Budimpeštanska borza ostane do 23. t. m. zaprta.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Ed. Saborsky et Co.) Prignanih je bilo 2179 glav, iz Jugoslavije 60. Voli, najboljši 1.60-1.70, I. 1.25-1.50, II. 1.17-1.25, III. 0.95-1.05; krave I. 1.00-1.10, II. 0.80-0.90; biki 0.90-1.15. Klavna živina 0.50-0.75. Tendence: voli so bili za 5 grošev, krave za 5-10, biki za 10-15 grošev dražji.

Ruše

Zdravniška vest. Naš zdravnik g. dr. Zorec je odšel na svoj letni dopust. V času odsotnosti ga zastopa g. dr. Kamin iz Ljubljane. Zelo se namreč bojimo, da bi moral kdo brez zdravniške pomoči zapustiti to solzno dolino.

Utopljence. Te dni so videli naši kopalci, da je plavalo po Dravi otroško truplo. Zopet nova žrtev Dravin valov. Bog ve, odkod je otrok in kje ga bodo valovi odložili.

Elektriko popravljajo v naši cerkvi. Ko so cerkev pred leti prenovili, so le provizorično napeljali v njo električno razsvetljavo. Ker pa je radi tega nevarnost, da nastane ogenj vsled kratkega stika, je cerkveno vodstvo sedaj dalo vse električne žice napeljati po kovinskih žlebovih. So sicer stroški, a upamo, da manjši, kot bi bili, če bi nastal ogenj in bi nam upelpli našo lepo, zgodovinsko romarsko cerkev.

Naznanjamo tužno vest, da je umrla naša sestra in teta

Marija Peternel

bivša kuharica

Pogreb se vrši z Vidovdanske ceste 9 v torek 21. julija ob 4 popoldne.

Ljubljana-Podbrezje, 20. julija 1931.

Zalujoča rodbina PETERNELOVA.

Kako se je odrezala „Grafika“ v Pragi

»Venkove, z dne 24. VI. 1931.

...Karakteristično je zanje navdušenje in ljubezen do stvari, kakor sploh za društva, katerih člani gojijo poleg svojega vsakdanjega posla tudi umetnost. Južno podnebje je darovalo zboru sočen in sonoren glasovni material, čigar kvaliteta se javlja zlasti v srednjih in nižjih glasovih. Dirigent zbora prof. G. se dobro zaveda vseh prednosti svojih varovancev. Zna jih vestno pripraviti in krepko voditi, ter njihovemu petju dodati zvočno pestrost, oprto na besedni zaklad in na dinamično mnogovrstnost. Zbor se sedaj razvija v določenem pravcu, utrditi bo treba še po nekod intonacijo in uravnati repertoar, ki se po uvodnih besedah programa giblje med polifonijo in homofonijo prejšnjega stoletja, a se vendar, kakor se zdi, bolj nagiblje k poslednji. Že danes pa se nam je zbor pokazal na vsidni, ki ni v čast le simpatičnim pevcom, ampak tudi njih volji... —jkb—

»Pravo Liduc, z dne 23. VI. 1931.

»Grafika« obsega okoli 20 v resnici odbranih glasov. Njeni tenorji nimajo one jačine, kakor smo je vajeni pri drugih zbora, temveč so mehki in lični. Teža in glasovna vrednost zbora leži na basih, ki s svojo jedrnatostjo in lepoto lahko konkurirajo z najboljšimi basi evropskih zbora in jih v mnogih ozirih celo prekašajo. Njih močena sila napolnjuje ves zbor in mu daje dojem velikega telesa. Med pevci imamo tudi take glasove, ki s svojo individualnostjo in kulturo vzbujajo vtisk profesionalov, kakor P. in J. Izrednost glasov je razvidna tudi iz kvalitete pevskega kvinteta, ki je oskrbel dodatke....

Prof. A. G. je večš pevovodja. To dokazuje predvsem kvaliteta prednasanja, jasna vokalizacija bogat smisel za dinamiko in zvočni odtenki posameznih skladb.... —kh—

»Reformas, dne 23. VI. 1931.

Praki pevski zbor »Typografija« je povabil svoje ljubljanske druge, Pevski odsek »Grafika« na koncert. Ne moglo bi biti dražjega in bližnjega povabila, kakor je bilo to. Koncert je imel enačiten potek in ni treba tajiti, da je k temu mnogo

NEDELJSKI SPORT

K nedeljski tekmi Ilirija-Hajduk: Za prostor vadlajo.

Prvaku Slovenije Iliriji se je končno posrečilo, da reši čast slovenskega nogometa. Dolgo časa so morali čakati belo-zeleni, da jih moštvo z lepo igro iznenadi. To so doživeli v nedeljski prvenstveni tekmi s Hajdukom. Tekma je končala s 3:3 neodločeno, toda vseeno je dosegla Ilirija veliko in pomembno zmago, ki pa ni izražena v rezultatu. Nihče ni pričakoval po 3 zaporednih zmagah Hajduka nad našima kluboma, da bo moral Hajduk v Ljubljani pustiti kakšno točko. Tudi v tej tekmi je bilo nekaj časa zelo dvomljivo, ali bo Iliriji uspelo doseči vsaj časten rezultat. Toda Hajduk je v prvem polčasu pokazal vse svoje znanje in se izčrpal tako, da v drugem, ko je pričela Ilirija napadati, sploh ni prišel do veljave. Pomagal si je pa žal na zelo ne-sporten način. Hajdukovci, ki so si s svojo igro pridobili renome skoro po vsem svetu, se v Ljubljani niso preveč lepo obnašali. Kakor hitro so izgubili iniciativo in pričeli braniti, so se posluževali vseh mogočih sredstev, da bi zavrlj pohod Ilirije.

V Zagrebu je Primorje doživelo svoj najtežji poraz v tem liginem tekmovanju. Odpovedala je v tej tekmi krila vrsta, dosežaj najmočnejše orožje tega drugega solidnega moštva. Tudi ostale tekme po drugih liginah skupinah so končale s precejšnjimi presenečenji. Tako je Jugoslavija v tekmi proti Sokolu z veliko težavo dosegla neodločen rezultat 3:3 in si s tem rešila eno važno točko. Vseeno je pa veliko vprašanje, ako bo uspelo Jugoslaviji zasedi drugo mesto in si s tem priboriti sodelovanje v državnem prvenstvu. Najresnejši kandidat za drugo mesto je Hašk, ki je odpravil lokalnega rivala Slavijo s 4:1. Ravno tako je tudi Bačka slabo izšla iz borbe s Slavijo v Osijeku. Vkljub precej izenačeni igri v polju, je podlegla s 5:1, kar jo bo stalo najbrže prvo mesto v vojvodinski ligi. Mačva je pa v Bečkerek zopet zmagala, to pot s 4:1. Največji rezultat v tem kotu je dosegel BSK, ki je v Skoplju premagal tamošnji Jug z 12:2. Ravno tako je tudi Vojvodina odpravila Pančevački SK s 8:0. S tem je v glavnem izčrpan nedeljski program. Druga atrakcija, ki bi jo morali imeti v Ljubljani, namreč plavalna tekma Ilirija: G. A. C. je iz neznanih vzrokov izostala.

V Maribor sta povabila Rapid in za Zelezničar graški turist, ki je obe tekmi odločil v svojo korist. Rapid je podlegel 1:0, Zelezničar pa 3:2.

CELJSKI SPORT.

Zalostna sportna bilanca zadnje nedelje. V nedeljo se je vrnila na igrišču Atletikov prijateljska nogometna tekma med SK Celjem in Atletiki. Končala se je z rezultatom 3:1 (2:1) za SK Celje. V prvem polčasu je bila igra še precej odprta z lahno premocijo SK Celja. V drugem polčasu pa so igralci SK Celja, ki so večinoma mladi fantje in zaradi tega niso ves čas izdržali tempa, nekoliko popustili. To so Atletiki hoteli izrabiti in začeli pritiskati, ampak tako, da je postala njih igra surova. Pri tej tekmi smo dosegli Celjani menda rekord glede izključitvi pri eni tekmi. Sodnik Wagner je moral namreč sredi tekme izključiti tri igralce Atletikov, in sicer v teku petih minut. Bili

so to: Hojnik radi surove igre in žalitve sodnika (trotel), nadalje Goršek radi življenju nevarne igre in žalitve sodnika (smrkovec) in na vse zadnje še Kranje Martin radi dejanskega napada na sodnika. S tem pa še ni bilo vse končano. Po končani tekmi je namreč eden izključenih igralcev nekega gledalca začel klofutati, da je moral intervenirati policija, »drukarji« Atletikov pa so hoteli napasti sodnika g. Wagnerja. Najlepše na vse stvari pa je, da predsednik MO, ki bi bil v prvi vrsti poklican, da pomiri duhove in napravi red, sam kriči na igralce in s tem igralce še bolj razburja. Zablevamo od Podsavza, da uvede najstrožje korake, da se taki škandali ne bodo več ponavljali.

Plavalna sekcija SK Celje. SK Celje namerava ustanoviti poleg drugih že obstoječih sekcij letos še plavalno sekcijo. Klub namerava privedi letos veliko plavalno tekmo v kopališču Di-ni, kjer je sedaj, odkar je trdka Westen popravila svoje čistilne naprave in zaradi tega voda ni več umazana, naravnost idealno plavalnišče.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 21. julija: 12.15 Plošče. Solo instrument, slagerji iz zvočnih filmov. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.30 Salonski kvintet. — 19.30 Jože Premru: Gradovi na Slovenskem in življenje v njih. — 20.00 Profesor Niko Kuret: Nova oderska tehnika. — 20.30 Prenos iz Zagreba. — 22.00 Čas. napoved in dnevne vesti, šport.

Sreda, 22. julija: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13. Čas, plošče, borza. — 18. Salonski kvintet. — 19.30 P. dr. Roman Tominec: Portreti iz svetovne literature in umetnosti: Blaise Pascal. — 20. Samospevi: poje g. konservatorist Drago Burger. — 20.30 Slovenska glasba: salonski kvintet. — 22. Časovna napoved, dnevne vesti, šport.

Drugi programi

Sreda, 22. julija.

Belgrad: 12.45 Radio-orkester. — 19. Koncert Radio-orkestra. — 20.30 Narodne pesmi. — 21. Glasbene ugankke. — 21.50 Ruski kvintet. — **Zagreb:** 12.30 Plošče. — 20.30 Koncert Radio-orkestra. — 22.10 Plesna glasba. — **Budapest:** 12.05 Vokalni kvartet. — 17. Mladinska ura. — 17.25 Ciganska glasba. — 20. Orkestralni koncert, nato ciganska glasba. — **Dunaj:** 12.40 Opoldanski koncert. — 20. Veličanstvo prosi. opereta, W. Kollo. — 22.40 Večerni koncert. — **Milan:** 12. Plesna glasba. — 20.45 »Mazurka«, opereta. — **Oslo:** 21. Igra. — 22.05 Plesna glasba. — **Praga:** 21. Poletna narava. — 21.10 Praški kvintet. — 21.30 Koncert. — **Langenberg:** 20. Ljudska glasba. — 20.45 »Tihotapec, pestra slika. — **Rim:** 21 »Isis«, opera, Mascagni. — **Berlin:** 20. Orkestralni koncert. — 22.30 Plesna glasba. — **Katovice:** 20.15 Vokalni koncert. — 21.25 Koncert. — **Toulouse:** 12.45 Koncert. — 13. Popevke. — 13.15 Plesna glasba. — 20.15 Operetna glasba.

vzoč le pri nekaterih pesmih, kljub temu sem se prepričal o lepem glasovnem jedru, skrbni intonaciji in o polnem izvanrednem zvoku tega simpatičnega zbora. Oba solista sta sveda odpla svoje točke....

»Čehoslovenska Republika«, z dne 23. VI. 1931.

»Grafika« ima prednost izdatnega in kvaliteta glasovnega materiala, izbornu izravnaneja v tenorjih in basih, vzornega v intonaciji, ritmu in dinamiki, kar je nemala zasluga izkušenega vodje, dirigenta A. G. Kvantiteto povsem odtehta kvaliteta in dobro vodstvo....

Z sporeda sem vjel le nekoliko, zelo uspešno predvajanih zadnjih točk, ki so žele pri mnogobrojnem, animiranem občinstvu buren aplavz. Po izčrpanem sporedu si je občinstvo izsililo še dva lepa dodatka, ki jih je s polnim uspehom izvajal solistični kvintet.... Karel Ilava.

»Večerni České Slovo«, z dne 22. VI. 1931.

...Čprav si ni zastavil zbor svojim močem neprimernih nalog, se je vendar s požrvalnim delom pod vodstvom prof. A. G. razvil v telo krasnih tehničnih in izraznih vrednot, katerim je v oporo zelo izdaten pevski material... L. K. »A-Zet«, z dne 23. VI. 1931.

Po švedskem društvu »Meercurij-Orden-Sang-Vör«, ki je bil pred kratkim gost tukajšnjega »Ipsa« je imela zadnje dni gostiteljske dolžnosti praška »Typografija«, ki je privedla svojim ljubljanskim kolegom v dvorani mestne knjižnice koncert, na katerem se je »Grafika« vpeljala pred zelo številno publiko s polnim uspehom. Od približno 22 pevcev razvrščenih v krogu okoli dirigenta, ni bilo pri nastupu upati na blesteč fonični uspeh, zato smo z radovednostjo pričakovali njihovega petja. (Zbor ni star in nima turnejskih tradicij.) A to malo število pevcev, ki so izborni solani, nas je presenetilo z visokim nivojem svojih zmoglosti, tako po zvoku, kakor glede prednasanja. Peli so v stilu komornega telesa, z izravnanim zvokom, intonacijo brezhibno, z dinamičnimi in modulatoričnimi finisami in kar je glavno z resnim oduševljenjem. Dasi je dirigent vodil zbor z mirnimi kretnjami in ne z običajno živahnostjo, se je treba pokloniti rezultatu, ki prča o

vestnem in preciznem delu, kronanim z umetniškim uspehom....

Po uspešnem nastupu tega malega zbora (v ostalem je bilo to očitno že pri nastupu Švedov v mestnem gledališču) se zdi, da prestajamo biti učitelji in, da je skrajni čas, da najde naš ponos — zborovo petje — nove smernice, drugič nam naši učenci zrastejo preko glave.

Brezkončni aplavz in lavorje venci so bili zasluženo plačilo za veliko umetnost malega zbora. J. P.

Omeniti mi je že kritiko iz »Prager-Presses« (23. VI. 1931.), ki je bila v izvlečku že priobčena v nekaterih ljublj. dnevnikih. Ta ocena je še najbolj hladna. Hvali sicer glasove, zlasti base, dirigentovo muzikalnost itd., poudarja pa da smo peli z notami, kar pri njih ni več v navadi. (Bogme bali smo se, zlasti se zato, ker smo morali radi pome sezije odriniti 2 tedna prej na pot, kakor je bilo predvideno. Mislim pa, da bi se tudi brez no dobro odrezali, saj smo se na Dunaju tudi.) Omenja pa še, da naš zbor ne dosega »Typografije«, dasi je tudi nivo »Grafike« zelo dober.

Od »Typografije« smo čuli le par pesmi, po katerih svede ne moremo presoditi ne značnosti, ne znanja tovariškega zbora. Tehnično stoji ta zbor zelo visoko in njegov simpatični in temperamentni dirigent g. Aine kaže vse lastnosti dobrega muzika. Prav radi verjamemo, da poje 50 mož broječa »Typografija« težje in sodobneje skladbe kakor mi, in da nas v tem pogledu nadkriljuje, če nas pa tudi glasovno tehnično, o tem zelo dvomim in mislim, da sam g. kritik — ako ni baš zagrozen lokalni patrijot — ni o tem povsem prepričan.

Prijetna dolžnost mi je, opozoriti še na enega sodelavca, ki se je po moji sodbi najboljšje odrezal, žel pa za svoj trud najmanj priznanja, dasi bi mu šlo to v večji meri, kakor drugim, namreč na našega pianista prof. A. Ravnika. Spremljevanje na klavirju je zelo nevažno delo. Kritika vidi in čuje spremljevalca le takrat, kadar slabo igra, dasi je njegova naloga navadno dokaj težja, kakor naloga solista. Izrekam mu na tem mestu za njegovo res mojstersko igranje v imenu zbora najiskrenejšo zahvalo, v svojem imenu pa se mu še posebej zahvaljujem za moralno pomoč, ki mi jo je nudil, kadar je bilo treba dramiti in božiti pevce. A. Gbg.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službodobne

Vajenka za modistko
sprejem. Naslov v upravi
pod št. 8194.

Učenko

oridno, pošteno, sprejme
damska krojačica v Ljubljani.
Pismene ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Zdrava« štev. 8209.

Učenca

s primerno šol. izobrazbo,
nad 14 let starega, sprejem
m v trgovino z mešanim
blagom. Josip Turk.
Novo mesto.

Prodajalca

ali prodajalko, dobro iz-
vežbanega, išče za takoj-
šen nastop trgovina me-
šanega blaga. Ponudbe je
nasloviti na upravo »Slo-
venca« pod št. 8119.

Natakarica

pridna, poštena in izvež-
bana, zmožna nekoliko
kavčije, se takoj sprejme.
Naslov pove uprava »Slo-
venca« pod št. 8122.

Učenec

močan, zdrav, star ne iz-
pod 15 let, poštenih star-
šev, s potrebno šolsko
izobrazbo, se takoj sprej-
me v trgovini Ignac An-
drasič, Kranj.

Jesenski
velesejem na Lipskem
od 30. avg. do 3. sept. 1931.

Vzorčni velesejem v 40 velesejskih palačah v
notranjem delu mesta. Velesejem za stavbne,
hišne in pozemske potrebe v dvoranih 1, 2,
3, 4, 6, 11, 12, 19 in 20 na velesejskem prostoru.
Obsežne ponudbe v preglednem redu! Zaste-
vajte pojasnila in podatke o ugodnostih in
potnih olajšavah od
W. ERKEN-a ZAGREB, Starčević trg 6/1.
Telef. 75-91. Brzjavni naslov Erkenag-Zagreb
ali od
ZUNANJEGA URADA LIPSEKEGA VELE-
SEJMA, BEOGRAD, Knez Mihajlova ul. 33.

Ni duha ne sluha

za kurjumi očesi in debelo kožo, če jo tri dni
zaporedoma zjutraj in zvečer natrete z majhno
količino
CLAVETYL CREME.
Cena škatlice 8 Din. Proizvaja in razpošilja stara.
1. 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije,
lekarnar Vlatko Bartulič, Zagreb, Jelačićev trg 20.

Sir

vse vrste domačega izdelka, ter
inozemске specialitete dobite po
najnižjih cenah pri tvrdki
Julij Zupan, Ljubljana
Sv. Petra cesta 35.

1. Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslov. knjigarnar v Ljubljani: 29. zvezek: Savinšek: 28 Din, 30. zvezek: Štetičević: 30 Din, 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), Roman (s slikami): 24 Din, 32. zvezek: Reimlich, ZAGORSKI ZVONOVI, Slavik, NA SINAJ 30 Din, 33. zvezek: Bridges, NA POMOC, 30 Din, 34. zvezek: Brinckel, CIRCUSKI OTROCI 35 Din, 35. zvezek: 35 Din.

Otfried v. Hanstein: 94

Strahotno potovanje na luno

Američanu pa bridka poteza okoli usti ni izginila.
»Pa tudi če ga najdemo, raketa je uničena, aparati
so se ob vzletu zdržali, izgubljeni smo! Sami to prav
tako dobro veste kakor jaz. Najbolje bo, da napra-
vimo konec.«
»Toga All Right!«
Američan se mu skloni prav do ušesa, kajti tudi
Egon je čelado že odložil.
Prav po tihem je šepetal: »Veste kaj? Korusu
ničesar ne povejva, pa napravimo dobro pojedino in
pijemo sekt, veliko sekta, vsega kar ga je še, potem
pa prineseva — Vi in jaz, vsa mali, ubogi Korus še
opazil ne bo — prineseva v kabino velike kepe ki-
sika ter začneva električno segrevati. Sekt nas bo
razvedril, kisik spočetka tudi, potem pa zaspimo, se
zadušimo in se nikoli več ne prebudimo, pa je vsega
konec.«
»To storimo lahko tudi še pozneje.«
Tedaj ga pograbi All Right za ramena, se mu z
glavo približa tik do obraza in ga pogleda.
Egon se je kar zgrozil, ko je zapazil, da so Ame-
ričaneve oči postale nekam tuje, nestanovitne in vro-
čične in ko mu naenkrat sikaje reče: »Ali hočete
čakati dotlej, da vsi zblaznimo? Jaz že blaznim, to
jutro razločno čutim, da blaznim!«
Egon je takoj spoznal, kako nevaren trenutek
je, zato mu pogleda ostro v oči in reče kar se da
krepko in odločno: »Kaj boste o tem premišljevali!

»Singer« šivalni stroj
dober, kupim. Ponudbe
pod »Šivalni stroj« štev.
8195 na upravo Slovenca.

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«
Ljubljana - Selenburgova
ulica 6. II. nadstr.

Stanovanja

oddam s 1. avgustom t. l.
Trisobno, solčno, moder-
no in z vrtom. Cena Din
1200 mesečno. Naslov pri
upravi »Slovenca« pod
št. 7964.

Dvosobno stanovanje
kompletno, v centru ali
blizu, iščem. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 8105.

Stanovanje

2—3 sobno s pritlikinami
v Mariboru išče stranka
brez otrok. Ponudbe na
upravo »Slovenca«, Mari-
bor, pod »Boljša stranka«.

Vnajem

Gostilna
se odda v najem ali na
račun. Martin Plut, Vra-
novice, pošta Gradac —
Belokrajina.

Delavniški prostori
150 m², svetli, suhi, z elek-
trično razsvetljavo — se
pod ugodnimi pogoji od-
dajo. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 8196.

Trgovina in branjarija
dobro vpeljana, z inven-
tarijem in stanovanjem, se
takoj odda. Pojasnila se
dobe: Stritarjeva št. 8 —
Maribor.

Pouk

Šoferska šola
oblastveno koncesijonira-
na, I. Gaberščik, bivši
komisar za šoferske iz-
pite, Ljubljana, Dunajska
cesta 31. Prihodnji redni
tečaj 1. avgusta.

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36
(Jugo-avto). Prva oblast.
koncesijonirana. Prospe-
št. 16 zastoni. Pišite ponj!

Razno

Pozor gostilničarji!
Domače salame, prizna-
ne najboljše, in polno-
masten polemendolski sir
nudi I. Buzzolini, Lingar-
jeva ulica.

Razpisujemo nabavo
bencinskih in električnih
jamskih svetilk in delov
za iste, ter razne želez-
nine in gonilno jermenje.
Pogoji in podatki za po-
godbo na dan 6. avgusta
t. l. se dobijo pod št. 3249
in 3280 pri Direkciji
drž. rudnika Zabukovca.

lanene tropine
in druga krmla nudi najcenej
Veletrgovina žita in moka.
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 3.

Zastopnike

za prodajo na obroke bo-
sanskih in perzijskih pre-
prog, angleškega sukna,
českega platna etc., išče-
mo. Reflektiramo samo
na reprezentativne in
agilne moči. — Bradford,
Selenburgova ulica 7/1.

Izjava!
Podpisana izjavljam, da
nisem plačnica za dolgo-
ve, ki jih napravlja kdor-
koli na moje ime. Marija
Rasinger.

Provizij, zastopnika

prvovrstnega, za mesto
Ljubljana in okolico, za
prodajo močnega kon-
zumnega artikla. V poštev
pridejo samo solidne in
mlajše moči. Ponudbe z
navedbo dosedanjega de-
lovanja je nasloviti na
»Ljubljana«, poštni predal
št. 35.

Mornarske majice
od 9 Din naprej Vam
nudi »LUNA«, Maribor,
Aleksandrova cesta 19.
Poštna naročila točna.

»Couch« zofa

je najmodernejša sedanje
dobe. Poleg elegancije v
kombiniranih oblikah je
tudi zelo praktična in
dvostransko uporabljiva.
Izdeluje jih po lastnih in
danih načrtih najsolidnej-
še Kobilica Avgust, tapetnik
in dekorater Ljubljana,
Dunajska cesta 25 vhod
Dvorčakova 3 dvorišče.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje za na dan 27. julija 1931 ob 11 dopoldne nabavo

200 m litoželeznih cevi
s flansami premera 100 mm

Pogoji se dobe pri podpisani.
Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje.

Če bi ne bilo komarjev, bi ne bilo ma-
larije na kateri umrejo letno tisoči in
tisoči ljudi. Ubijaj vedno žejne krvo-
ločneže — škropi Flit.
Flitova para ubija muhe, komarje, bo-
lhe, mravlje, molje, stenice, ščurke in
njihova jajca. Smrtonosen mrčesa, a lu-
dem neškodljiv. Enostavna uporaba.
Ne pušča madežev. Ne zamenjaj Flit-a
z drugim pokončili mrčesa. Pazi na vo-
jaka na rumeni konvi s črnim robom.

Škropi
FLIT

Flit se prodaja v plombiranih konvah.

Potrži globoke žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijale-
ljem in znancem prelužno vesti, da je naš skrbni in predobri
soprog, oziroma oče, gospod

FRANC PREK

posesnik na Vrhniki

po kratki bolezni, dne 19. julija 1931 ob 11 dopoldne v 69. letu
starosti, v splošni bolnišnici v Ljubljani Bogu vdano umrl.
Truplo dragega pokojnika prepeljemo na Vrhniko, kjer se
bo vršil pogreb v torek, dne 21. julija 1931 ob 17 popoldne
izpred domače hiše na farno pokopališče.
Prosimo tihega sožalja.
Vrhnika, dne 20. julija 1931.
Jera Prek roj. Kovač, soproga. Anči, Franc, Ivanka, Pepca,
Janko, otroci. Jakobina roj. Ogrizek, sinaha — in vsi ostali
sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Električne instalacije
za hišno razsvetljavo in za pogon motor-
jev ter instalacije telefonskih central,
hišnih zvoncev in signalnih naprav
Elektrotehniška delavnica za popravila

Telefon št. 2003

Strokovno in solidno delo!

IVAN BOGATAJ

oblast. konces. elektrotehnično podjetje

LJUBLJANA

Kongresni trg 19 — poleg nunske cerkve

Izjemoma
nizke cene!

Poštna hranilnica rač. št. 12.619

Trgovina in tovarniška zaloga
instalacijskega materiala, motorjev,
ventilatorjev, medicinskih aparatov,
žarnic, likalnikov, kuhalnikov, moder-
nih lestenec in svetilk ter telefonskih
aparatov in varovalk

Na karti sem videl in v knjigah o mesecu sem bral
in sem prepričan, da dobro vem, kje naj vodim išče-
mo. Nataknete si čelado in pojdite z menoj, ne smemo
izgubljati časa!

Pred temi glasnimi, odločnimi in oblastnimi be-
sedami se je Američan za hip potuhnil, potem pa si
z roko potegnil preko čela. Oči so mu zopet čisto
navadno veselo zasijale. »Pravite, da veste za vodik?«
»Da.«

Egon je vedel, da mora zdaj na vsak način rav-
nati, kakor da res vse ve.
All Right se je popolnoma razvedril. »Potem pa
kar hitro, jaz sem seveda pripravljen.«

Predno si natakne čelado, pa prime Egona še
enkrat za ramena. »Korusu o tem ne govorite, moji
trapašči živeci so vsega krivi. V svetovni vojni sem
pač odnesel svoj delež, vendar pa ne maram, da bi
se mi smejal.«

»Častna beseda.«
Videti je bilo, da je napad minil in Američan
je bil zopet ves stari, kakor da je na vse pozabil,
Egonu pa je vendarle groza ostala v duši.

Tedaj pa vtakne Korus glavo skozi vrata. »Ali
še ne gresta?«
»Gresta, samo čelada mistra All Righta ni bila
čisto v redu.«

Potovali so po ledu, to pot v južni smeri. Zopet
so morali čez visoke gore z ostrimi rogli.

Res, da so pionirji plezali kar igraje, vendar
pa so bile gore razsekane z razpokami in prepadi,
da bi na zemlji splezali nanje z največjo težavo.

Semintja se je enemu ali drugemu primerilo,
da je zdrsnil in padel štirideset ali petdeset metrov
globoko.

Davno se že niso več navezovali, ko so spoznali,
da tak padec na mesecu ni nič hudega, ker so bolj
nihali ko padali v globino in se dna rahlo dotaknili,
da so komaj čutili.

Hodili so že štiri ure in prišli na neki vrh.
Ognjeniška pokrajina je morala biti prvotno izredno
divja. kilometre dolgi globoki žlebovi in razpoke pa
so jo razklali. Egon je na tablico napisal: »Alpska
dolina.«

To ime je namreč pokrajina imela na mesečni
karti.

Pogled na to divjo pokrajino, polno žrel in kar
naprej samih žrel z okroglimi nasipi, ki so stvarjali
široke obroke, v notranjosti pa zopet bili posejani z
manjšimi žreli, pogled na to večno enako, grozljivo
sliko, bi njihove duše še vse bolj pretresel ko zjutraj
prvi vtis mesečne noči, ako ne bi današnje potovanje,
pravcati sportni višek v plezanju preko gorskih čeri,
njihovega duha osvežilo in jim nehote dvigalo prsi
v veselem zmagovalstvu. To skakljanje navkreber in
preskakovanje razpok po skoraj neprestopnih gorah
jih je navdajalo s samozavestjo, kakor da imajo nad-
človeške moči. Če so pa nadčloveški, jim pa tudi še
zlepa ne bo treba kloniti. Stali so pred skoraj na-
vpično strmino in zrli v izredno globoko razpoko,
tako da je moral Egon nastaviti daljnogled.

»Če vidim prav, je tam doli na dnu siv, zmrz-
njen sneg.«

Američan je stavek prebral, vzel daljnogled,
pogledal v prepad, daljnogled vrnil Egonu ter začel
po strmem pobočju drseti navzdol, preden sta ga še
mogla zadržati.